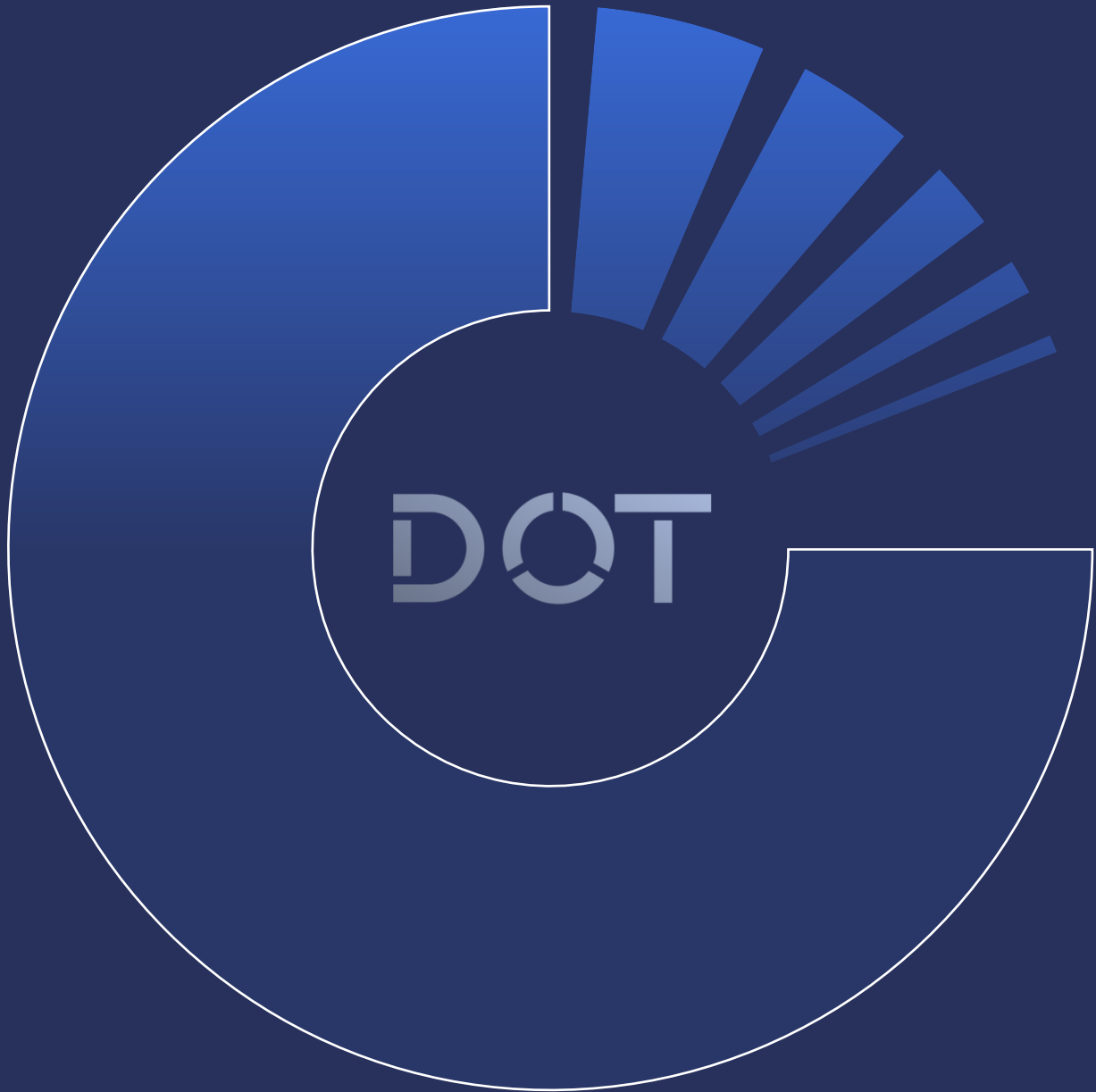

МОНІТОРИНГ ЗАКУПІВЕЛЬ

ДП «Державний оператор тилу» за 2024 рік

ВСТУП

Перезавантаження системи тилових закупівель у Міністерстві оборони України стартувало в грудні 2023 року з початком роботи ДП «Державний оператор тилу» (ДОТ). Це стало відповіддю на корупційні скандали та системні збої в забезпеченні армії від початку повномасштабного вторгнення. Міністерство делегувало закупівлі харчів, пального, уніформи й екіпірування новоствореній агенції, щоб зробити процес більш прозорим та ефективним, а також викоринити корупційні ризики. Очолив агенцію ексдиректор ДП «Медичні закупівлі України» Арсен Жумаділов, який мав значний досвід в менеджменті державних закупівель¹. На 2024 рік Міноборони довело до Державного оператора тилу Перелік товарів і послуг, за яким необхідно здійснити контракти, на 95,6 млрд грн. Відповідно цю суму надали агенції для здійснення господарської діяльності. Водночас Державний оператор тилу отримав право використовувати 0,4% на власне фінансування (але не більше 250 млн грн на рік) від суми укладених договорів. При цьому, за даними ДОТ, при доведеній річній потребі на 2024 р. у 95,6 млрд грн агенція законтрактувала товарів та послуг на 74,6 млрд грн, а економія склала 16,3 млрд грн.

Щоб оцінити ефективність річних закупівельних процедур Державного оператора тилу, аналітики StateWatch проаналізували контракти, які уклала агенція у 2024 році.

Аналітики StateWatch проаналізували укладені контракти агенції з 1 січня по 31 грудня 2024 року, підписані за результатом закупівель, оголошених від грудня 2023 року по 31 грудня 2024 року. Дані, наведені у вступі, зафіксовано на основі вивантаження з ВІ Prozorro станом на 12.03.2025. Вони відображають лише ті договори, що підписали за результатом закупівель за спрощеною процедурою, запитом цінової пропозиції, відкритими торгами з особливостями й рамковою угодою з обмеженим доступом. Контракти, укладені в межах процедури «оборонної закупівлі», а також без використання електронної системи (базова закупівля), не враховано у вступі. У розділах про закупівлі за окремими категоріями – харчування, речове забезпечення та пально-мастильні матеріали – методологію подано окремо. Важливо зауважити, що контракти, подані в моніторингу, як відображають потребу 2024, так і містять інформацію про договори, укладені для забезпечення на 2025 рік².

Торік агенція законтрактувала товарів і послуг на загальну початкову суму 97,379 млрд грн³. Водночас поточний показник з урахуванням змін у додаткових угодах складає 90,549 млрд грн⁴. При цьому, за даними ВІ Prozorro, договорів на щонайменше 6,304 млрд зрештою було розірвано.

Протягом січня-жовтня укладено контрактів на початкову суму 60,294 млрд грн, що здебільшого розраховано для забезпечення на 2024 рік, тоді як за листопад-грудень законтрактовано товарів на 37,085 млрд грн – зокрема для покриття потреби 2025. Це вперше в історії забезпечення ЗСУ, коли доведену потребу на наступний рік почали контракувати в попередньому, що свідчить про системний підхід агенції до планування та реалізації закупівель.

Категорія	Очікувана вартість оголошених закупівель	Поточна сума підписаних договорів	Відсоток від суми підписаних договорів
Продукти харчування ⁵	83,252 млрд	38,115 млрд	42,1 %
Речове забезпечення	47,477 млрд ⁶	25,102 млрд ⁷	27,7 %
ПММ ⁸	23,52 млрд	22,003 млрд	24,3 %
Інші товари й послуги	6,756 млрд	5,312 млрд	5,9 %
Усього	161,005 млрд	90,549 млрд	100 %

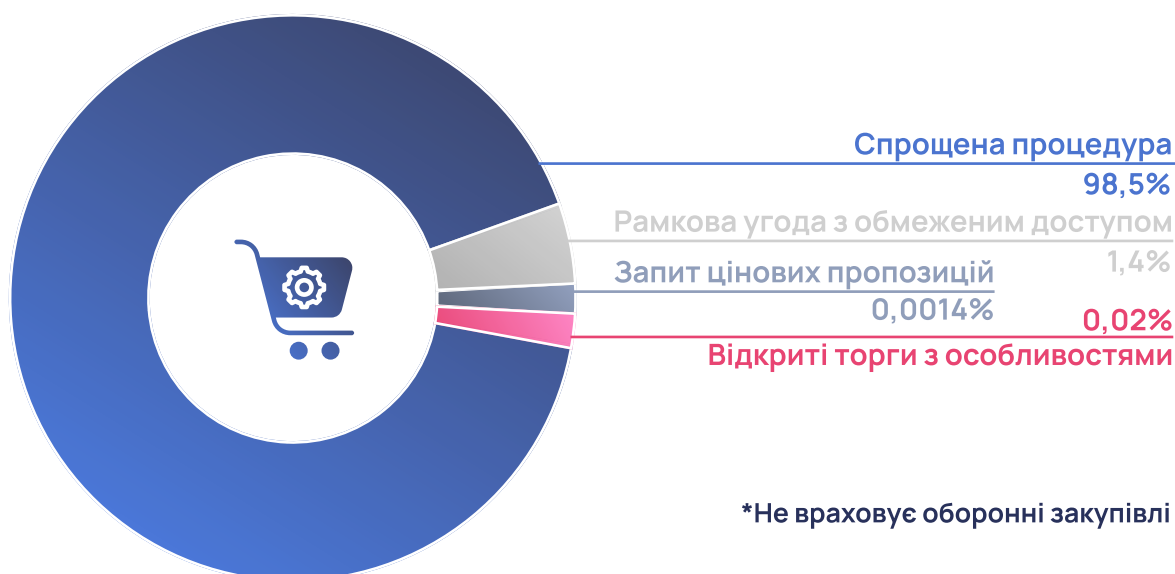
*Дані містять розірвані контракти, які не враховано з суми договорів. Водночас інформація не враховує оборонні закупівлі.

ВСТУП

Усього впродовж року агенція оголосила 724 закупівлі (1390 лотів) із загальною очікуваною вартістю 161,005 млрд грн. Водночас спостерігається значна кількість процедур, що не відбулися. Зокрема, з-поміж оголошених у 2024 році торгів станом на дату проведення аналізу – закупівлі на 19,582 млрд грн скасували з різних технічних причин, а на 28,432 млрд грн – визнали неуспішними переважно за браком учасників. При цьому частину з ініційованих наприкінці 2024 року закупівель реалізовано вже у 2025, тому їх не враховано в цьому аналізі.

З-поміж оголошених у 2024 році процедур торги на 158,644 млрд грн ініціювали за спрощеною процедурою (98,5% від загальної суми без урахування оборонних процедур). Така кількість спрощених закупівель свідчить про системну практику агенції проводити конкурентні торги.

МЕТОДИ ЗАКУПІВЕЛЬ, ЗАСТОСОВАНІ ДЛЯ ОГОЛОШЕНИХ У 2024 ТОРГІВ

Сукупно в ініційованих агенцією торгах взяли участь 424 компанії (без урахування прихованих оборонних закупівель). А конкурентність процедур склала 4,02 пропозиції на 1 тендер.

Своєю чергою постачальниками ДОТ стали 199 компаній, що демонструє широку систему контрагентів ДОТ.

ВИКЛИКИ В ЗАКУПІВЛЯХ ДЕРЖАВНОГО ОПЕРАТОРА ТИЛУ У 2024 РОЦІ

Ризики, що виникали у процесі тилових закупівель, значною мірою зумовлені історичними недоліками в управлінні та технічних вимогах, які попри зміни продовжують впливати на ефективність системи. Однією з основних проблем залишається орієнтація на конкретних постачальників у закупівлях низки товарів, що призвело до домінантного становища окремих компаній. Крім того, невідповідність технічних специфікацій міжнародним стандартам, труднощі під час отримання актів відповідності для учасників торгів, ба навіть використання фіктивних документів законтракованими постачальниками досі створюють серйозні ризики для стабільності постачань. Така ситуація не лише ускладнює забезпечення потреб Збройних Сил, але й ставить під загрозу ефективне використання державних коштів. Аналітики StateWatch проаналізували основні виклики в системі тилових закупівель 2024 року, що детально описано в цьому розділі.

1. Недосконалі технічні специфікації (ТС) як передумова для обмеження конкуренції та закупівлі товарів за ціною, дорожчою за ринкову

обмеження конкуренції

Протягом тривалого часу технічні специфікації військового взуття (літніх та зимових черевиків) містили вимоги, що фактично обмежували конкуренцію. Ключовою проблемою була необхідність використання на підошві малюнка-протектора, ідентичного логотипу групи компаній «ТАЛАН». Для зимового та демісезонного взуття ця вимога діяла щонайменше від 2015 року, а для літнього – від 2020 року.

У вересні 2023 року ТОВ «Таланлегпром» офіційно повідомило, що не забороняє копіювання цього малюнка-протектора іншими виробниками, що формально усунуло найбільш очевидну дискримінаційну вимогу. Від початку 2024 року технічні специфікації більше не містять явних обмежень, що надають перевагу конкретному виробнику.

Попри усунення прямих дискримінаційних вимог, наслідки їхнього тривалого застосування продовжував впливати на ринок військового взуття у 2024 році. Багаторічне обмеження конкуренції призвело до домінування одного виробника, що зберігається і після усунення недоліків.

Аналіз закупівель Державного оператора тилу у 2024 році демонструє стійкий дисбаланс у розподілі контрактів:

- **Зимові черевики:** з 450 тис. пар на суму 1,14 млрд грн – 100% контрактів отримало ТОВ «ТАЛАНЛЕГПРОМ».
- **Літні черевики:** з 1,1 млн пар на суму 2,5 млрд грн «Таланлегпром» отримав 99,34% контрактів (2,48 млрд грн), а ТОВ «Українська промислова компанія «КРОК» – відповідно лише 0,66% (16,44 млн грн).

Роки домінантного становища дозволили групі компаній «ТАЛАН» накопичити значні виробничі потужності, що дають можливість як пропонувати конкурентну ціну, так і швидко виконувати великі замовлення, що для інших постачальників залишається недоступним.

закупівля товарів за завищеними цінами

Закупівля пластикових фляг продемонструвала додаткові серйозні ризики у процедурах Державного оператора тилу. Придбання 153 тис. пластикових фляг для ЗСУ на загальну суму понад 54 млн грн вкотре засвідчило суттєву проблему у застарілих технічних специфікаціях, через які учасники торгів, що пропонували дешевшу продукцію, не виграли тендер. Спершу на торгах було відхилено дешевші пропозиції через відсутність актів відповідності Центрального управління розвитку матеріального забезпечення МОУ (ЦУР МЗ). Це зрештою змусило агенцію укласти прямі контракти за значно вищими цінами – з ТОВ «КОЛТРЕЙН» на 35,5 млн грн та ТОВ «СУПЕРФОРМ» на 18,8 млн грн. Ціна однієї законтракованій Державним оператором тилу фляги склала 354-355 грн, тоді як аналогічні вироби від інших дистриб'юторів на ринку коштували від 120 до 154 грн. Унаслідок публічних дискусій Міноборони запустило⁹ процес зміни керівництва та реорганізації ЦУР МЗ, що відповідає за технічні специфікації та надання Актів відповідності постачальникам.

ВИКЛИКИ В ЗАКУПІВЛЯХ ДЕРЖАВНОГО ОПЕРАТОРА ТИЛУ У 2024 РОЦІ

2. Орієнтація на одного виробника під час визначення орієнтовної вартості

Міноборони визначило орієнтовну вартість¹⁰ для модульних бронезилетів (1-5) у 2024 році з розрахунку на цінові пропозиції одного виробника з ознаками домінування – ТОВ «НВП «ТЕМП-3000». Ця модель не враховувала, що визначений показник (27 722 грн за комплект) був станом на початок літа 2024 року на 20% нижчим за пропозиції більшості інших сертифікованих постачальників. Це обмежило конкуренцію та спровокувало значні проблеми з постачанням через недостатні спроможності ключового контрагента.

Протягом перших чотирьох місяців 2024 року інші компанії практично не брали участі в торгах через неможливість забезпечити виробництво за ціною 27 722 грн і нижче. «ТЕМП-3000» натомість в цей період отримав контракти на 1,642 млрд грн, але не мав достатніх виробничих потужностей для забезпечення всіх потреб ЗСУ.

Свою чергою неуспішні спроби процедури протягом січня-березня на суму 2,98 млрд грн змусили агенцію укласти прямі контракти в межах «оборонної закупівлі». Зміна у серпні 2024 року системи визначення орієнтовної вартості, коли ці повноваження перейшли від Міноборони до Державного оператора тилу, була позитивним кроком. Проте не встигла повністю виправити ситуацію через обмеження затвердженим бюджетом. Загалом з-поміж оголошених у 2024 році торгів на закупівлю бронезилетів – процедури на суму 9,4 млрд не відбулися.

3. Опір реформуванню через змову попередніх харчових постачальників МОУ

Після запуску агенція розпочала реформувати систему харчових закупівель, зокрема шляхом посиленого контролю якості та модернізації системи санкцій для недобросовісних постачальників. Однак на початку 2024 року спроби впровадити суворіші господарські санкції за порушення умов контрактів постали перед спротивом з боку наявних на той час учасників ринку, які раніше постачали продукти на замовлення Департаменту державних закупівель МОУ. Зокрема перші дві спроби агенції провести конкурентні торги для закупівлі продуктових наборів за Каталогом були неуспішними: спершу – через судові позови учасників, пізніше – зокрема через одночасне відкликання пропозицій на торгах компаніями як прояв незгоди з новими правилами Державного оператора тилу.

Прикметно, що з-поміж постачальників агенції залишилися 7 з 11 компаній, яких раніше контракувало саме Міноборони для закупівлі харчових продуктів. Частина з цих компаній фігурує у кримінальних провадженнях, пов'язаних із державними закупівлями, про що аналітики StateWatch раніше писали у «Моніторингу постачальників харчування Міністерства оборони України у 2023 році»¹¹. Зокрема, ТОВ «АТОМСЕРВІС» у 2023 році здійснило постачання для МОУ на загальну суму 6,391 млрд грн. Його бенефіціар пов'язаний із компаніями, що входять до «білоцерківської групи» Тетяни Глиняної, яка стала публічно відома під час скандалу про закупівлі «яєць по 17 грн». Також лишилось серед постачальників і ТОВ «ТРЕЙД ПОЛТАВА», із яким до запуску ДОТ Міноборони укладало контракти на поставку води. Уже у 2024 році ця компанія оскаржувала нові господарські санкції на закупівлях Державного оператора тилу.

4. Пониження сум та обсягів товару в оборонних харчових контрактах

Після кількох невдалих спроб провести конкурентні харчові торги, про які йдеться вище, агенція уклала оборонні контракти протягом березня-червня, що надалі зазнали суттєвого пониження сум та обсягів товару. Це створило значні ризики для стабільного забезпечення військових частин продовольством. При початковій загальній сумі в контрактах 14,4 млрд грн це число надалі понижено до близько 7 млрд грн, а окремі постачальники (як-от ТОВ «ЧЕРКАСЬКИЙ М'ЯСОКОМБІНАТ») зменшили суму контракту на 95% від початкових зобов'язань. Причиною цьому могла бути неспроможність нових контрагентів виконати законтраковані обсяги постачання.

Проблема виникла на тлі відмови старих учасників брати участь у торгах за новими правилами, тоді як нові контрагенти не змогли забезпечити сталість виконання контрактів, а агенція відповідно не оцінила рівень спроможностей законтракованих постачальників.

ВИКЛИКИ В ЗАКУПІВЛЯХ ДЕРЖАВНОГО ОПЕРАТОРА ТИЛУ У 2024 РОЦІ

5. Використання нечинних документів постачальниками

Використання постачальником недійсних дозвільних документів становить суттєвий ризик для системи оборонних закупівель. Один із відомих випадків – ситуація з ТОВ «ТРЕЙД ГРАНІТ ІНВЕСТ», яке використало¹² анульований протокол випробувань на консерви тушкованої свинини під час постачання військовим на Донецькому напрямку. За результатами розслідування виявилось, що постачальник неодноразово відвантажував продукцію з недійсними документами якості.

Через це порушення агенція вирішила припинити дію контракту на суму понад 2 млрд грн та накласти санкції із заборобою брати участь у тендерах Державного оператора тилу строком до 12 місяців.

Щоб розв'язати проблему протоколами випробувань, у березні 2024 року Міноборони запровадило цифровий контроль консервованої продукції для ЗСУ. Відтепер усі протоколи лабораторних випробувань консервів постачальники надсилатимуть агенції, що вноситиме їх до ІТ-системи DOT-Chain. У разі відсутності протоколу, база даних не дозволить сформулювати накладну, що унеможливить постачання продукції без лабораторного контролю.

6. Постачання харчової продукції низької якості через демпінгування цін на закупівлях

Протягом року МОУ постало перед проблемами постачання неякісного м'яса для ЗСУ, що було наслідком демпінгу цін окремими постачальниками на цей вид продукції під час тендерів. Ця практика призводила до постачання товару низької якості та створювала ризики для фізичного стану військових.

Зокрема, в деяких контрактах середня ціна курятини за Каталогом становила¹³ 120 грн, що було нижче за ринкову. Унаслідок цього курятину постачали з надмірним вмістом води, що знижувало його харчову цінність. У результаті військові отримували продукцію, яка не відповідає стандартам якості, що могло негативно вплинути на їхнє здоров'я.

7. Обмеження конкуренції внаслідок нерозподілення великих обсягів товару на достатню кількість лотів

Нерозподілення великих обсягів закупівель на достатню кількість лотів створює системний ризик концентрації постачання в руках єдиного виконавця. Це призводить до обмеження конкуренції та підвищеної вразливості логістичного ланцюга.

Ілюстративним прикладом такого ризику є рішення Державного оператора тилу щодо закупівлі військового взуття, оголошеної у грудні. Агенція розмістила закупівлю¹⁴ на 487 тис. пар літніх черевиків загальною вартістю 1,06 млрд грн в єдиному лоті, переможцем якого стало ТОВ «ТАЛАНЛЕГПРОМ». Зазначений обсяг становить понад 80% від сукупної річної потреби ЗСУ у цьому типі взуття на 2025 рік.

Подібна стратегія суперечить оптимальним практикам публічних закупівель та попереднім підходам Державного оператора тилу щодо дроблення значних обсягів для стимулювання конкурентного середовища. На запит аналітичного центру StateWatch агенція аргументувала своє рішення результатами аналізу комерційних пропозицій, наявністю актів відповідності, ціновими пропозиціями та виробничими потужностями потенційних постачальників. Аналіз ринку продемонстрував, що окрім ТОВ «ТАЛАНЛЕГПРОМ», відсутні інші компанії, які могли поставити необхідну кількість цієї продукції за меншою ціною. Окрім того, перед оголошенням закупівлі 487 тис. пар літніх черевиків, агенція провела тендер на 60 тис., в якому конкуренти ТОВ «ТАЛАНЛЕГПРОМ» також не подали пропозицій. Попри обставини на ринку постачальників черевиків, нерозподілення великих обсягів на лоти створює ризики для дотримання конкурентних умов при спрощеній процедурі.

ВИКЛИКИ В ЗАКУПІВЛЯХ ДЕРЖАВНОГО ОПЕРАТОРА ТИЛУ У 2024 РОЦІ

8. Передоплата у додаткових угодах

Практика включення передоплати в додаткові угоди до державних контрактів створює системний фінансовий ризик для бюджету. Авансування повної або часткової вартості контракту може позбавити замовника ефективних важелів впливу на постачальника, нівелювати стимули до своєчасного та якісного виконання зобов'язань та суттєво ускладнити повернення коштів у разі невиконання умов договору.

На прикладі закупівель модульних бронешитетів у 2024 році прослідковується чітка тенденція до включення цієї умови в істотні зміни до договорів. Особливо проблематичним є впровадження передоплати через додаткові угоди, що змінюють початкові умови тендеру вже після визначення переможця. Це порушує принцип рівності учасників, оскільки інші потенційні постачальники могли б запропонувати більш конкурентні умови, якби могли отримати повну передоплату.

Загалом сума контрактів на закупівлю бронешитетів із дозволом на передоплату до 100% перевищила 1,4 млрд грн – це близько третини від загальної суми контрактів на бронешитети у 2024 році.

Водночас варто зазначити, що постановою Кабінету Міністрів від 17.12.2024 №1435 частково нівельовано ризики для бюджету в частині здійснених попередніх оплат, оскільки вказана постанова передбачає використання авансових коштів постачальниками на підставі наданих органам Казначейства документів для підтвердження, зокрема актів приймання-передачі товарів. Таким чином, задіяно принцип акредитиву, коли отриманий на казначейський рахунок аванс постачальник може використати виключно після поставки товарів.

9. Рамкові угоди з обмеженим доступом до інформації у сфері харчових закупівель

Цей метод закупівлі з одного боку є запобіжником проти зривів тендерів та постачання, а з іншого – істотно знижує прозорість використання публічних коштів.

Аналіз закупівель Державного оператора тилу у 2024 році демонструє, що рамкові угоди, зокрема з обмеженим доступом до інформації, почали здійснювати як реакцію на системні проблеми з оборонними контрактами. У відповідь на ці виклики у вересні 2024 року агенція запустила механізм рамкових угод з обмеженим доступом¹⁵ до інформації, який мав забезпечити стабільність постачання через:

- **попередній кваліфікаційний відбір постачальників**
- **створення пулу перевірених виробників**
- **можливість більш гнучкого реагування на зміни у потребах**

При кваліфікаційному відборі до рамкової угоди з обмеженим доступом будь-хто бачить на Prozorro назву учасника і його ЄДРПОУ, а також інформацію про те, чи допущена ця компанія до торгів. Проте документи, надані учасником, не є публічними. По факту проведення процедури та укладення контракту, на Prozorro публікується для загального доступу лише кількість товару та ціна за одиницю.

Відтак впровадження цього механізму створило новий ризик – суттєве зниження прозорості процесів закупівель. У межах цієї процедури уклали 5 контрактів на 1,618 млрд грн. 2 з 5 контрактів агенція оприлюднила на своєму сайті¹⁶. Це створює ризик для:

- **повноцінного громадського контролю**
- **конкурентності ринку постачання**
- **добросовісності використання бюджетних коштів**

Хоча рамкові угоди¹⁷ з обмеженим доступом до інформації потенційно здатні забезпечити стабільність постачання, їхній закритий характер створює значний ризик зниження ефективності витрачання бюджетних коштів через відсутність громадського контролю. У довгостроковій перспективі це може призвести до системних проблем у сфері харчового забезпечення Збройних Сил.

10. Дискреційні повноваження під час встановлення вимог до окремих предметів закупівлі

Ризик надмірної дискреції в публічних закупівлях виникає, коли замовник самостійно або на вимогу інших структур в ланцюжку постачання висуває технічні вимоги до товарів без належного узгодження з відповідними стандартами та законодавством. Це чітко простежується на прикладі закупівлі Державного оператора тилу спеціальних навушників¹⁸. Тоді організатор торгів розмістив вимогу про відповідність американським військовим стандартам MIL-STD-810 та EMC-MIL-STD-461, некоректно представивши їх як стандарти НАТО. Водночас ці вимоги суперечили чинним на той час технічним специфікаціям МОУ¹⁹.

Основна небезпека такої дискреції полягає не так в обмеженні конкуренції, як у юридичній вразливості створених умов закупівель. Як наслідок, частину закупівель було скасовано саме за постановою²⁰ Шостого апеляційного адміністративного суду. У вересні 2024 року частково задовольнили скаргу ТОВ «МІК» щодо неправомірності вимоги замовника про відповідність навушників стандартам НАТО, визнавши, що агенція порушила принципи прозорості й конкурентності та проігнорувала національні стандарти, які можна було застосувати.

Прикметно, що наприкінці лютого МОУ оприлюднило оновлену версію ТС навушників, що містить вимогу про те, що постачальник зобов'язаний надати номенклатурний номер НАТО моделі предмета, присвоєний однією з країн НАТО, та витяг з каталогу НАТО.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО МІНІМІЗАЦІЇ РИЗИКІВ У СИСТЕМІ ОБОРОННИХ ЗАКУПІВЕЛЬ

до Міноборони:

- Провести експертний аналіз технічних специфікацій робочою групою у складі з представників Центрального управління розвитку матеріального забезпечення, Командування Сил Логістики, Департаменту політики закупівель МОУ, Центрального управління контролю якості, науково-дослідних інституцій для виявлення застарілих та дискримінаційних норм.
- Гармонізувати національні технічні специфікації зі стандартами НАТО та включити в ТС точне посилання на відповідні документи Альянсу.
- Забезпечити внутрішній аудит МОУ щодо контрактів, укладених за рамковими угодами з обмеженим доступом до інформації.
- Сформуванати стратегічні резерви критично важливих товарів для зменшення залежності від окремих постачальників.

ДОТ до Державного оператора тилу:

- Поступово масштабувати використання DOT-Chain на інші категорії нелетальних товарів та впровадити систему моніторингу строків постачання.
- Впровадити механізм обов'язкового поділу значних обсягів закупівель на лоти для стимулювання участі різних постачальників.
- Переглянути процедуру формування очікуваної вартості для закупівлі продуктів харчування за Каталогом.
- Мінімізувати застосування рамкових угод з обмеженим доступом, натомість віддати перевагу закупівлям з можливістю громадського контролю.
- Застосовувати практику авансування за наявності документів від постачальника, що підтверджують гарантії виконання умов договору.

З моменту заснування Державний оператор тилу визначив амбітні цілі щодо закупівель продуктів харчування. Зокрема, розширити конкуренцію на ринку постачальників із залученням великих ритейлерів, розділити процеси закупівель самих продуктів та їхньої логістики, запровадити посилений контроль якості та модернізувати системи відповідальності постачальників. У цьому розділі йдеться про перебіг харчових закупівель, поведінку учасників ринку на запропоновані зміни та виклики, перед якими постала агенція.

Аналітики StateWatch проаналізували контракти на придбання харчових наборів за Каталогом, добових сухпайків (CPV-код 15810000-3), послуг кейтерингу (5810000-9), хлібобулочних виробів (55320000-9), а також питної води (41100000-3), укладені від 1 січня по 31 грудня 2024 року в межах закупівель, ініційованих від грудня 2023 по грудень 2024. Аналіз закупівель проведено на основі даних із вивантаження з інструменту BI Prozorro 27.02.2025 року. Для контракування цих товарів Державний оператор тилу здійснив закупівлі за спрощеною й оборонною процедурами, а також рамковою угодою з обмеженим доступом та за запитом цінової пропозиції. Варто відзначити, що контракти, підписані за результатом оборонних закупівель, агенція оприлюднила на Prozorro, тому вони враховані в моніторингу цього розділу. Окремо 5 договорів за рамковими угодами з обмеженим доступом не були опубліковані на Prozorro, однак дані про кількість товару та ціну за одиницю було оприлюднено. Тому аналітики StateWatch окремо оцінили тендери, проведені за різними процедурами та видами товарів і послуг.

Сукупно протягом 2024 року Державний оператор тилу уклав 86 договорів на придбання продуктів харчування²¹. Зокрема, продуктових наборів за Каталогом законтрактували на суму близько 43 млрд грн²², добових сухпайків – на 168,9 млн, а послуг кейтерингу – на 261,78 млн. Водночас 9 із 86 угод, зокрема 5 оборонних, зрештою розірвали.

Загалом у харчових торгах²³ взяли участь 77 учасників, з 30 з яких підписали контракти (без урахування прихованих постачальників). З них 7 компаній, зокрема ТОВ «АТОМСЕРВІС», ТОВ «ТРЕЙД ГРАНІТ ІНВЕСТ», ТОВ «КОНТРАКТ ПРОДРЕЗЕРВ 5», ТОВ «АСІКС ГРУП», ТОВ «ГАРНА СТРАВА», ТОВ «ОХТИРКА М`ЯСОПРОДУКТ», ТОВ «МІТ ПРОМ», раніше постачали продукти на замовлення Департаменту державних закупівель МОУ²⁴, що до запуску агенції відповідав за нелетальні закупівлі.

На початку 2024 року спроба впровадити суворіші господарські санкції за порушення умов контрактів зустріла жорсткий супротив з боку наявних на той час учасників ринку. У лютому 2024 року Державний оператор тилу оголосив 11 конкурентних процедур на суму 10,8 млрд грн²⁵ на придбання харчових комплектів за Каталогом на 2 квартал. Однак ці процедури зіштовхнулися з опором попередніх постачальників Міноборони. Наприклад, ТОВ «ТРЕЙД ГРАНІТ ІНВЕСТ» успішно оскаржило низку вимог, зокрема щодо використання касових апаратів та підстав для недопуску на торги. 22 лютого 2024 року тендери скасували²⁶ рішенням Шостого апеляційного адміністративного суду.

Невдовзі, 27 лютого, агенція розпочала повторні закупівлі, але й вони викликали хвилю критики та судових позовів через високі штрафні санкції, принципи організації логістики та можливість проведення аудиту постачальників. Хоча один із позовів було відхилено Київським адміністративним судом, більшість учасників відкликали свої пропозиції, і торги знову не відбулися.

Зрештою, у березні, Державний оператор тилу був змушений відмовитися від конкурентних процедур і уклав 13 прямих договорів за процедурою «оборонна закупівля» на суму 8,8 млрд грн. Усі ці контракти були оприлюднені в системі Prozorro, попри відсутність такої вимоги у законодавстві. У межах прямих договорів постачальниками стали²⁷: ТОВ «ЧЕРКАСЬКИЙ М'ЯСОКОМБІНАТ», ТОВ «Буський консервний завод», ТОВ «Твій Хліб», ТОВ «ФУД ГРАНД», «ЮГ ПРОД ТОРГ». Прямі контракти обґрунтували як нагальну потребу, адже існувала загроза зриву постачання харчів військовим частинам на 2 квартал. Цей крок мав би дати можливість законтрактувати великі обсяги харчів та залучити нових постачальників. Однак агенція все ж не змогла залучити великі ритейлери. А описані прямі контракти невдовзі почали значно зменшувати в сумах та обсягах товару через неспроможність постачальників поставити законтраковані обсяги продукції.

Оборонні контракти за Каталогом

Загалом у період із березня по червень 2024 року агенція уклала 30 договорів на придбання харчових наборів за Каталогом за процедурою «оборонна закупівля» на загальну суму близько **14,4 млрд грн**²⁸. Дані про ці контракти агенція оприлюднила на Prozorro, тож аналітики мали змогу проаналізувати всі дані. Половина угод передбачала постачання продукції до кінця грудня 2024 року, решта – у період із вересня по грудень.

Утім аналітики StateWatch зафіксували значне пониження сум контрактів та обсягів товару відповідно шляхом підписання додаткових угод упродовж року. Сукупно підписані за перші пів року оборонні контракти зменшилися в ціні на 46,35%.

Постачальник	Кількість договорів	Початкова сума договорів	Скоригована сума договорів	Відсоток пониження суми
ТОВ «КОНТРАКТ ПРОДРЕЗЕРВ 5»	3	3,205 млрд	3,018 млрд	5,82%
ТОВ «ЧЕРКАСЬКИЙ М'ЯСОКОМБІНАТ»	4	3,130 млрд	0,177 млрд	94,35%
ТОВ «ФУДГРАНД»	1	1,598 млрд	0,528 млрд	66,97%
ТОВ «БУСЬКИЙ КОНСЕРВНИЙ ЗАВОД»	2	1,479 млрд	0,748 млрд	49,39%
ТОВ «ТВІЙ ХЛІБ»	5 розірвані	1,349 млрд	0,167 млрд	87,64%
ТОВ «ЮГ ПРОД ТОРГ»	1	1,317 млрд	0,587 млрд	55,42%
ТОВ «АСІКС ГРУП»	4	0,828 млрд	0,809 млрд	14,49%
ТОВ «МІТ ПРОМ»	3	0,516 млрд	0,430 млрд	16,76 %
ТОВ «ОХТИРКА М'ЯСОПРОДУКТ»	3	0,447 млрд	0,431 млрд	3,52%
ТОВ «ЮТ КОМПАНІ»	1	0,365 млрд	0,195 млрд	46,67%
ТОВ «АДЕЛІН»	2	0,283 млрд	0,278 млрд	1,65%
ТОВ «Торгова компанія «АГРОПРОДПРОМ СЕРВІС»	1	0,118 млрд	0,102 млрд	13,44%
Усього (разом з розірваними)	30	14,402 млрд	7,170 млрд	50,22%
Усього (без розірваних контрактів)	25	13,053 млрд	7,003 млрд	46,35%

Фактично укладені контракти протягом березня-червня 2024 року агенція зменшила з 14,4 млрд до близько 7 млрд грн, що продемонстровано на таблиці. Відповідно майже половину обсягів продукції необхідно було контракувати наново.

3-поміж компаній, чії договори понизили в ціні та обсягах найбільш істотно:

- **ТОВ «ЧЕРКАСЬКИЙ М'ЯСОКОМБІНАТ»** – на 2,953 млрд грн (94,35% від початкових сум);
- **ТОВ «ТВІЙ ХЛІБ»** – на 1,182 млрд грн (87,64%) – зрештою, контракти з цим постачальником було розірвано;
- **ТОВ «ФУДГРАНД»** – на 1,070 млрд грн (66,97%).

Варто зауважити, що всі оборонні контракти з ТОВ «ТВІЙ ХЛІБ» були розірвані, хоча початково це була п'ята за обсягом компанія з контрактами на 1,349 млрд грн. Наприкінці квітня Державний оператор тилу зазначав²⁹, що цей постачальник не виконав свої зобов'язання, тому його обсяги повністю перерозподілили на інші компанії. Тоді ж агенція також повідомляла³⁰ про прострочення виконання поставань і щодо «ЧЕРКАСЬКОГО М'ЯСОКОМБІНАТУ», контракти якого зменшили на майже 95%.

Більшість угод із великим зниженням в сумі договору уклали в березні, тоді як червневі контракти мали незначні зміни. Варто зазначити, що більшість попередніх постачальників Міноборони, з якими агенція уклала прямі угоди, як-от ТОВ «КОНТРАКТ ПРОДРЕЗЕРВ 5», ТОВ «АСІКС ГРУП», ТОВ «МІТ ПРОМ» та ТОВ «ОХТИРКА М'ЯСОПРОДУКТ», переважно виконали зобов'язання без істотного зменшення обсягів. Натомість нові контрагенти постали перед значними труднощами щодо своєчасних поставань.

Спрощені контракти за Каталогом

Уже від квітня у ході проведення ринкових консультацій із чинними й потенційними постачальниками агенції вдавалося вийти на системний рівень харчового забезпечення.

У 2024 році за Каталогом підписано 38 договорів за результатом закупівель за спрощеною процедурою на загальну суму 34,23 млрд грн. У межах цих закупівель придбали 285 776 637 харчових наборів за середньою ціною 119,79 грн за комплект.

Протягом року Державний оператор тилу контракував харчові набори за спрощеною процедурою у два етапи, зокрема:

- протягом травня-серпня – на суму 16,847 млрд, що здебільшого розраховано для забезпечення харчуванням у 2024;
- протягом грудня агенція підписала договорів на 17,385 млрд для потреб 2025 року.

З огляду на ці дані, аналітики StateWatch відзначають системну роботу Державного оператора тилу в плануванні закупівель на рік уперед, що має забезпечити сталість поставання харчів до армії.

Постачальник	Кількість договорів	Поточна сума контрактів	Відсоток від загальної суми
ТОВ «МІТ ПРОМ»	6	8,897 млрд	25,99 %
ТОВ «БУСЬКИЙ КОНСЕРВНИЙ ЗАВОД»	6	5,78 млрд	16,89 %
ТОВ «АСІКС ГРУП»	3	4,082 млрд	11,92 %
ТОВ «ГРАНПРИ ЛТД»	3	3,236 млрд	9,45 %
ТОВ «КОНТРАКТ ПРОДРЕЗЕРВ 5»	2	3,208 млрд	9,37 %
ТОВ «ТРЕЙД ГРАНІТ ІНВЕСТ»	4	2,875 млрд (2,024 млрд розірвано)	8,40 %

ТОВ «АДЕЛІН»	2	1,633 млрд	4,77 %
ТОВ «ОХТИРКА М'ЯСОПРОДУКТ»	3	1,41 млрд	4,12 %
ТОВ «ГАРНА СТРАВА»	1	1,3 млрд	3,80 %
ТОВ «ТРЕЙД ПОЛТАВА»	2	0,828 млрд	2,42 %
Інші постачальники	6	0,984 млрд	2,87 %
Усього	38	34,232 млрд	100,00 %

* Дані містять розірвані контракти, які не вираховано з суми договорів.

- Найбільшу частку контрактів (майже 26%) має ТОВ «МІТ ПРОМ» на суму близько 8,9 млрд грн.
- ТОВ «БУСЬКИЙ КОНСЕРВНИЙ ЗАВОД» посідає друге місце з часткою близько 17% на суму 5,8 млрд грн.
- Топ-3 постачальники сукупно за контрактовані на близько 55% загальної суми контрактів.

3 із 38 контрактів на суму 4,948 млрд грн було розірвано. Зокрема, агенція в односторонньому порядку припинила дію договору³¹ з ТОВ «ТРЕЙД ГРАНІТ ІНВЕСТ» на суму 2,024 млрд грн. Компанія мала поставити у Донецьку область 18,750 млн комплектів за ціною 107,94 грн. Щодо цього постачальника Державний оператор тилу застосував оперативні-господарські санкції, заборонивши брати участь у тендерах агенції строком до 12 місяців. На момент припинення дії договору компанія виконала близько 51,5% зобов'язань, а агенція вже сплатила постачальнику понад 1 млрд грн. Строк застосування санкцій можуть переглянути у разі вжиття постачальником заходів, що підтверджують його добросовісність та спроможність належно виконувати договірні зобов'язання.

Причиною припинення дії контракту стало³² використання анульованого протоколу випробувань на консерви тушкованої свинини під час постачання військовим на Донецькому напрямку.

За результатами детального вивчення виявленого порушення було встановлено, що постачальник кілька разів відвантажив продукцію з недійсними документами про випробування якості.

Також аналітики StateWatch виявили щонайменше 4 договори з істотним зменшенням загальної суми контрактів та кількості продуктивних наборів відповідно в ході підписання додаткових угод.

- Зокрема, 3 такі договори були підписані наприкінці травня з компанією «ЮНАЙТЕД ФУД ГРУП». Їхня загальна сума скоротилася з 2,832 млрд грн до 36,205 млн грн, а кількість продуктивних наборів – з 22 млн до 340,9 тис. одиниць.
- Також контракт із ТОВ «АТОМСЕРВІС» понизили з 827,904 млн грн до 101,074 млн грн, а кількість – з 21 млн до 940 тис. одиниць.

Рамкові угоди з обмеженим доступом до інформації

У вересні 2024 року Державний оператор тилу вперше застосував процедуру рамкової угоди з обмеженим доступом для закупівлі продуктів харчування. Така процедура дозволена³³ для ДОТ, АОЗ та Департаменту забезпечення Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації.

Закупівлю проводили у два етапи. Спершу відбулась кваліфікація³⁴ постачальників, дані про яку оприлюднили частково. Тоді Державний оператор тилу допустив до торгів 9 учасників ринку: ТОВ «ФАБРИКА СМАКУ», ТОВ «ЮГ ПРОД ТОРГ», ТОВ «ТРЕЙД ГРАНІТ ІНВЕСТ», ТОВ «ОХТИРКА М'ЯСОПРОДУКТ», ТОВ «АТОМСЕРВІС», ТОВ «АДЕЛІН», ТОВ «МІТ ПРОМ», ТОВ «КОНТРАКТ ПРОДРЕЗЕРВ 5» ТА ТОВ «БУСЬКИЙ КОНСЕРВНИЙ ЗАВОД».

На другому етапі, відповідно до законодавства³⁵, замовник оголосив запит цінкових пропозицій серед кваліфікованих учасників рамкової угоди. Процедура проводилася з електронним аукціоном, але була закритою – інформацію про пропозиції учасників, їхні ціни та документи не оприлюднювали для загального доступу в Prozorro. Самі договори на Prozorro приховано, натомість оприлюднено інформацію щодо кількості товару та ціну за одиницю. Проте згодом агенція оприлюднила³⁶ перші 2 контракти на своєму офіційному сайті.

Загалом у 2024 році уклали 5 контрактів за рамковою угодою на загальну суму 1,618 млрд грн. Постачання передбачається до кінця першого кварталу 2025 року.

Постачальник	Кількість договорів	Поточна сума договорів	Відсоток від загальної суми
ТОВ «ТРЕЙД ГРАНІТ ІНВЕСТ»	1	291,1 млн	18,02 %
ТОВ «АДЕЛІН»	1	273,3 млн	16,89 %
Приховані постачальники	3	1, 053 млрд	65,09 %
Усього	5	1, 618 млрд	100,00 %

Прикметно, що ТОВ «Трейд Граніт Інвест», який раніше використав анульований протокол випробувань на консерви тушкованої свинини, постав перед обмеженнями агенції під час спроби взяти участь у рамковій угоді. Через це компанія звернулась до суду. Шостий апеляційний адміністративний суд наприкінці листопада розглянув³⁷ два позови компанії до Державного оператора тилу. У першій справі колегія суддів підтримала³⁸ рішення агенції відхилити компанію як переможця у запиті пропозицій за рамковою угодою для Донецької та Сумської областей через використання анульованих протоколів. У другій справі суд задовольнив³⁹ скаргу компанії щодо пункту тендерної документації, який вимагав від учасників підтвердження відсутності оперативно-господарських санкцій за попередніми контрактами. Судді визнали вимогу Державного оператора тилу щодо надання гарантійного листа про відсутність будь-яких санкцій як таку, що не визначена в нормативно-правових актах. Постановою Кабміну №1275⁴⁰ дозволено відхилити пропозицію лише у разі, якщо санкції призвели до дострокового розірвання контракту і застосування штрафів/відшкодування збитків.

Для системного вирішення подібних ситуацій агенція запровадила нові обмежувальні заходи. Створено дворівневу комісію: перша розглядає питання застосування обмежень по суті, друга – скарги постачальників. Максимальний термін обмеження – 1 рік, термін оскарження рішення – 5 робочих днів. Санкції застосовуватимуть за порушення антикорупційного законодавства, постачання фальсифікованої продукції, низький рівень постачання та надання підроблених документів. Водночас Державний оператор тилу зазначає⁴¹, що закупівля⁴² на забезпечення харчуванням на перше півріччя 2025 року відбулась, а питання в рішенні суду стосувалося лише кваліфікації, тобто допуску до рамкової угоди підсанкційного учасника.

Пілотна харчова модель

Упродовж 2024 року Державний оператор тилу послідовно розробляв та вдосконалював модель забезпечення військових продовольством. Зокрема тривали пошуки механізму розділення закупівлі самих продуктів та логістики. Для цього розробили кількаетапну модель, яка після корекцій реалізується у такий спосіб:

1. Спочатку агенція проводить кваліфікаційний відбір виробників за 8 категоріями продуктів (овочі, м'ясо, молочка тощо). Для цього оголошується відбір до рамкової угоди, де перевіряються кваліфікаційні вимоги, потужності та досвід виробників.

2. Після формування пулу кваліфікованих виробників (мінімум 3 в кожній категорії) Державний оператор тилу оголошує сигнальні торги. На них виробники пропонують ціни на свою продукцію. За результатами встановлюються граничні ціни та формується перелік виробників, які гарантуватимуть постачання за цими цінами протягом визначеного періоду.
3. Водночас проводяться окремі торги для відбору постачальників логістичних послуг. Переможці цих торгів мають контрактувати відібраних виробників на закупівлю продуктів за встановленими на сигнальних торгах цінами. За логістику й сервіс вони отримують визначений відсоток від вартості продуктів.
4. Процес завершується підписанням тристоронніх договорів між агенцією, виробниками та постачальниками. У них фіксуються ціни на продукцію, обсяги постачання, логістичні послуги і відповідальність сторін. Контроль якості здійснюється через розподільчі центри, де Державний оператор тилу може перевіряти продукцію і вводити санкції за порушення умов.

Водночас агенція застосовуватиме «чорний список» до постачальників та виробників. Це новий інструмент недопущення суб'єктів, які вже мали до того порушення договірних зобов'язань, до майбутніх процесів забезпечення харчування ЗСУ.

Першу закупівлю⁴³ за пілотною моделлю Державний оператор тилу оголосив 27 грудня 2024 року на суму 3,192 млрд грн для постачання 20,6 млн продуктових комплектів та 4050 наборів для тварин. Первинна модель мала охоплювати 6 регіонів (Київ, Київську, Вінницьку, Житомирську, Черкаську та Кіровоградську області). Однак через відсутність пропозицій вже 30 грудня агенція внесла⁴⁴ істотні зміни у модель і умови закупівлі. Територію обмежили Києвом та областю, запровадили відбір усіх 360 позицій через сигнальні торги та збільшили кількість рамкових угод з 5 до 8 (для окремих категорій: овочі та фрукти, ковбасні вироби, м'ясо, молочні вироби, риба, бакалія, яйця, хліб). Зміни впровадили після додаткових консультацій із логістичними операторами й дистриб'юторами. Поставки за цією моделлю відбуватимуться вже у 2025 році.

DOT-Chain

Для оптимізації процесів постачання та мінімізації бюрократичних процедур агенція впровадила інформаційну систему DOT-Chain. Ця електронна платформа дозволяє начальникам продовольчих служб військових частин формувати заявки на постачання харчів в електронному форматі, що забезпечує швидку комунікацію з постачальниками та Державним оператором тилу. Невдовзі DOT-Chain планують застосовувати під час закупівлі інших нелетальних товарів. DOT-Chain розроблено за підтримки аналітичного центру StateWatch та програми Спеціального радника з питань оборони посольства Великої Британії в Україні.

Закупівлі добових сухпайків

Окремо у листопаді 2024 року агенція уклала 6 контрактів на закупівлю добових сухпайків загальною сумою близько 168,999 млн грн. Усі договори передбачають постачання до 1 кварталу 2025 року. За кожним контрактом заплановані ідентичні обсяги товару – по 66 668 одиниць, що в сумі складає 400 008 наборів. Найнижчу ціну за сухпайок запропонував ТОВ «ЮГ ПРОД ТОРГ» – 378,42 грн, а найвищу – ТОВ «ХОДОРІВСЬКИЙ М'ЯСОКОМБІНАТ» з ціною 456,60 грн за одиницю.

Постачальник	Кількість договорів	Поточна сума договорів	Кількість	Ціна за одиницю
ТОВ «ПАРТНЕР ЮКРЕЙН»	3	88,101 млн	200 004	440,5
ТОВ «ЮГ ПРОД ТОРГ»	2	50,457 млн	133 336	378,42
ТОВ «ХОДОРІВСЬКИЙ М'ЯСОКОМБІНАТ»	1	30,440 млн	66 668	456,6
Усього	6	168,999 млн	400 008	422,49

Удосконалений добовий сухпайок призначений для повноцінного триразового харчування військовослужбовця в польових умовах. Сухпайки важать по 2 кг кожен і містять споживчу цінність 3577 ккал. Пайки виготовляють за 14 різними варіантами комплектацій, що включають сніданок, обід та вечерю. До страв додають галети, каву, чай, джем, цукор, спеції, а також жувальну гумку та пластикове столове приладдя.

Послуги кейтерингу

Державний оператор тилу законтрактував послуги кейтерингу, зокрема для курсантів військових кафедр університетів на загальну суму 261,78 млн грн. Середня вартість одного раціону склала 105,67 грн. Найбільше коштів отримав Київський національний університет імені Тараса Шевченка – 227,16 млн грн (86,78% від загальної суми) за трьома договорами. ТОВ «ТОРГОВИЙ ДІМ «МИСТЕЦТВО СМАКУ» законтрактували на 20,16 млн грн (7,70%), ТОВ «РАМЕДАС УКРАЇНА» – 6,97 млн грн (2,66%), а НАУ – 7,48 млн грн (2,86%) за двома договорами.

Постачальник	Кількість договорів	Поточна сума договорів	Відсоток від загальної суми	Тип процедури
КНУ імені Тараса Шевченка	3	227,165 млн	86,78 %	Спрощена
ТОВ «ТОРГОВИЙ ДІМ «МИСТЕЦТВО СМАКУ»	1	20,165 млн	7,70 %	Спрощена
ТОВ «РАМЕДАС УКРАЇНА»	1	6,972 млн	2,66 %	Спрощена
НАУ	2	7,479 млн	2,86 %	Оборонна
Усього	7	261,781 млн	100,00 %	

*Дані містять розірвані контракти, які не вираховано з суми договорів.

Закупівлі хлібобулочних виробів

Від 2024 року агенція почала закуповувати хліб та хлібобулочні вироби окремо від Каталогу. Такий підхід допоміг покращити якість продукції та керованість системи в цілому.

На закупівлю хліба підписано 18 контрактів на суму 347, 8 млн грн, з них розірвано 5 контрактів на суму 173,25 млн грн. Сукупно договори підписали з 8 постачальниками, з яких найбільшу частку охопив ТОВ «Запорізький хлібзавод» №3. Усі торги на хлібобулочні вироби проходилися за конкурентними закупівлями.

Постачальник	Кількість договорів	Поточна сума договорів
ТДВ «ЗАПОРІЗЬКИЙ ХЛІБОЗАВОД № 3»	5	166,520 млн
ТОВ «БАТЬКІВСЬКИЙ ХЛІБ»	3	75,043 млн
ТОВ «ЧЕРКАСИХЛІБ ТД»	3	56,107 млн
ТДВ «ЗАПОРІЗЬКИЙ ХЛІБОЗАВОД №5»	2	22,909 млн
ПрАТ «КОНЦЕРН ХЛІБПРОМ»	1	11,074 млн
ПрАТ «ТЕРЕМНО ХЛІБ»	1	7,207 млн
ТОВ «ЗОЛОТИЙ КОРОВАЙ»	1	4,601 млн
ТОВ «ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ ХЛІБОКОМБІНАТ»	2	4,384 млн
Усього	18	347,848 млн

Дані містять розірвані контракти, які не вираховано з суми договорів.

Окремо агенція уклала 31 договір для придбання питної води⁴⁵ на суму 1,67 млрд грн. Найбільша частка (93%) договорів припадає на ПрАТ «ОБОЛОНЬ» – 1,548 млрд грн.

Постачальник	Кількість договорів	Поточна сума договорів
ПРАТ «ОБОЛОНЬ»	27	1,548 млрд
ПрАТ «НОВОМОСКОВСЬКИЙ ЗАВОД МІНВОДИ»	1	76,786 млн
ТОВ «АКВАПЛАСТ»	1	23,943 млн
ТОВ «ЮТ КОМПАНІ»	1	17,800 млн
ТОВ «ІДС АКВА СЕРВІС»	1	181,440 млн
Усього	31	1,667 млрд

Дані містять розірвані контракти, які не вираховано з суми договорів.

ЗАКУПІВЛІ РЕЧОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Державний оператор тилу у 2024 році провів масштабні закупівлі речового майна. Агенція уклала 404 договори на загальну початкову суму 26,56 млрд грн (без урахування 3 контрактів за оборонною закупівлею). Однак 24 договори на суму 1,607 млрд розірвали.

Своєю чергою впродовж року оголошено тендерних процедур у цій категорії на загальну очікувану вартість 47,48 млрд грн. 61 тендер (110 лотів) з очікуваною вартістю 10,45 млрд визнали неуспішними – переважно за браком пропозицій, а також через поодинокі випадки дискваліфікації учасників. На додаток 34 закупівлі (77 лотів) на суму 6,85 млрд агенція скасувала.

Аналітики StateWatch проаналізували контракти низки предметів речового забезпечення, що належать до CPV-підрозділів 189000000-9, 190000000-9, 35000000-4, укладених від 1 січня по 31 грудня 2024 року в межах закупівель, ініційованих від грудня 2023 по грудень 2024 року. Аналіз закупівель проведено на основі даних із вивантаження з інструменту BI Prozorro 03.03.2025 року. Дані щодо 3 з 404 контрактів не оприлюднено, тому вони не враховуються. Окрім того, в цьому розділі детально описано такі предмети закупівлі: модульні бронезилети та чохла до них, каски, взуття, навушники, а також окремі предмети уніформи.

Протягом року агенція контракувала речове забезпечення в кілька етапів:

- протягом травня-серпня – на суму 18,47 млрд, що здебільшого розраховано для забезпечення у 2024;
- протягом грудня Державний оператор тилу підписав договорів на 8,087 млрд – зокрема для потреб 2025 р.

Договори на суму 25,1 млрд грн уклали за результатом закупівель за спрощеною процедурою. Щонайменше на 1,4 млрд законтрактували товарів за оборонною закупівлею (без урахування 3 прихованих процедур).

Така структура закупівель свідчить про намагання агенції максимально використати конкурентні процедури, хоча і надалі зберігаються значні обсяги контрактів (9,02 млрд), підписаних в межах процедур лише з одним учасником. Це вказує на нестачу пропозицій під час закупівель низки товарів.

Сукупно в оголошених торгах на речове майно взяв участь 141 учасник із доволі високим середнім показником конкуренції – 5,2 компанії на 1 тендер. Усього Державний оператор тилу підписав контракти з 73 різними постачальниками. Серед них в трійці лідерів – виробники взуття та бронезилетів, де спостерігаються ознаки домінування окремих постачальників. Про це StateWatch писав раніше в аналітичній записці «Домінування окремих постачальників на закупівлях речового забезпечення для ЗСУ»⁴⁶.

ТОП-20 постачальників речового майна

Постачальник	Поточна сума контрактів
ТОВ «ТАЛАНЛЕГПРОМ»	4,125 млрд
ТОВ «НВП «ТЕМП-3000»	4,065 млрд
ТОВ «МІК»	1,778 млрд
ТОВ «ХАРКІВСЬКИЙ ЗАВОД ЗАСОБІВ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАХИСТУ»	1,658 млрд
ТОВ «ЕКСТРИМ-ТЕКС»	1,086 млрд
ТОВ «УКРТАК.ЮА»	1,082 млрд
ТОВ «ОЛТЕКС»	1,011 млрд

ЗАКУПІВЛІ РЕЧОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

ТОВ «АнВа»	947,698 млн
ТОВ «ТЕКСТИЛЬ-КОНТАКТ»	930,791 млн
ТОВ «КМ Дісті»	825,617 млн
ТОВ «ТОП-ТЕКС»	820,171 млн
ТОВ «НІКА-ТЕКСТ ПЛЮС»	785,531 млн
ПАТ «Трикотажна фабрика «РОЗА»	664,693 млн
ПрАТ «АСТРА ЛЮКС»	641,999 млн
ТОВ «ТУСМО»	459,872 млн
ТОВ «ШВЕЙНА ФАБРИКА «ГАЛАНТ»	422,369 млн
ТОВ «ТАКТИК ПРО»	310,479 млн
ТОВ «ШВЕЙНА ФАБРИКА» ПРОФІ ТЕКС»	260,904 млн
ПП «ТІС ГРУП»	254,893 млн
ТОВ «ОЛІМП ЄВРОТРЕЙД»	235,610 млн

Не враховує оборонні та розірвані контракти

Далі подано інформацію щодо закупівлі окремих товарів із категорії речове майно. Загальна кількість товару та сума контрактів вказані з урахуванням змін в додаткових угодах.

МОДУЛЬНІ БРОНЕЖИЛЕТИ

Загальна поточна сума укладених контрактів у 2024 році на придбання модульних бронежилетів (Тип 2, Рівень П, Вид 5, комплектність 1-5) сягнула 4,99 млрд грн. У межах цих договорів Державний оператор тилу законтрактував 182 700 комплектів. Водночас 2 договори ціною 671,435 млн грн розірвали, тому річна кількість законтракованих комплектів зрештою зменшилася до 160 860 штук.

Середня ціна за один комплект бронежилета (1-5) склала 24 961,42 грн (без урахування розірваних контрактів та 1 оборонного договору, дані щодо якого є прихованими). Своєю чергою аналітики StateWatch констатують істотний розбіг цін: від 24 320 до 30 3900 грн за 1 комплект. Окремо агенція також закупила 10 тис. модульних бронежилетів розширеної комплектності (1-8) – за ціною 34 407,8 грн за комплект.

Хоча більшість контрактів (3,72 млрд грн) на придбання бронежилетів (1-5) укладені в межах спрощеної процедури, частка договорів, за які змагався лише 1 учасник, становить 45% від суми підписаних угод. Це свідчить про те, що конкуренція була реально наявна лише на половині торгів, за якими уклали договори.

ЗАКУПІВЛІ РЕЧОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Загальна сума контрактів (бронежилети (1-5))	Сума оборонних контрактів	Сума контрактів за спрощеною процедурою	Сума контрактів за спрощеною процедурою лише з 1 учасником
щонайменше 4,99 млрд грн	щонайменше 1,28 млрд грн	3,72 млрд грн	2,28 млрд грн

У межах закупівель бронежилетів варто звернути увагу на істотну кількість процедур, що не відбулися. Загалом з-поміж оголошених у 2024 році торгів на придбання бронежилетів (модульних та полегшених) не вдалося реалізувати закупівлі на суму близько 9,4 млрд, із них 2,5 млрд – це скасовані замовником лоти, де була активність від 3 до 5 учасників, та 6,9 млрд грн – неуспішні торги через повну відсутність пропозицій.

Основною причиною браку пропозицій у 2024 році стала невідповідність орієнтовної та очікуваної вартостей ринковим пропозиціям більшості сертифікованих МОУ постачальників, яких упродовж майже всього року нараховувалося у кількості 6 компаній⁴⁷. Про це аналітики StateWatch повідомляли в аналітичній записці «Визначення орієнтовної вартості для закупівлі товарів тилового забезпечення»⁴⁸.

Орієнтовну вартість⁴⁹ у 2024 році на модульний бронежилет із комплектністю 1-5 встановлено на рівні 27 722 грн, що станом на 1.08.2024 було на 20% нижче за пропозиції переважної більшості постачальників, окрім ТОВ «НВП «ТЕМП-3000».

Орієнтовна вартість МОУ

27 722 грн

Орієнтовна вартість ДОТ

26 570-27 720 грн
від травня 26000-30780 грн

Постачальник	Ринкова ціна
ТОВ «УКРТАК.ЮА»	36 800 грн
ТОВ «ХЗЗІЗ»	35 000 грн
ТОВ «УКРАЇНСЬКА БРОНЯ»	35 000 грн
ТОВ «АКРОПОЛІС»	34 000 грн
ТОВ «НВП «ТЕМП-3000»	24 320-26 570 грн

*Інформація верифікована станом на 01.08.2024 р.

Це призвело до неучасті інших компаній у торгах протягом щонайменше перших чотирьох місяців 2024 року. Натомість виробник «НВП «ТЕМП-3000», що міг виходити на торги з найнижчою ціною пропозицією, протягом січня-квітня виграв торги на суму 1,642 млрд грн⁵⁰. На противагу єдина інша компанія, ТОВ «УКРТАК.ЮА», за цей час була законтракована на суму 132,4 млн грн. Водночас «ТЕМП-3000» брав участь не в усіх торгах агенції через відсутність⁵¹ достатніх виробничих потужностей, що періодично викликало проблему недопостачання броні.

«ТЕМП-3000» залишається ключовим гравцем на ринку засобів індивідуального захисту в Україні, зокрема бронежилетів. Причиною цьому є значні контракти, укладені з силовими відомствами від 2014 року, та власне виробництво⁵² бронепластин в Україні.

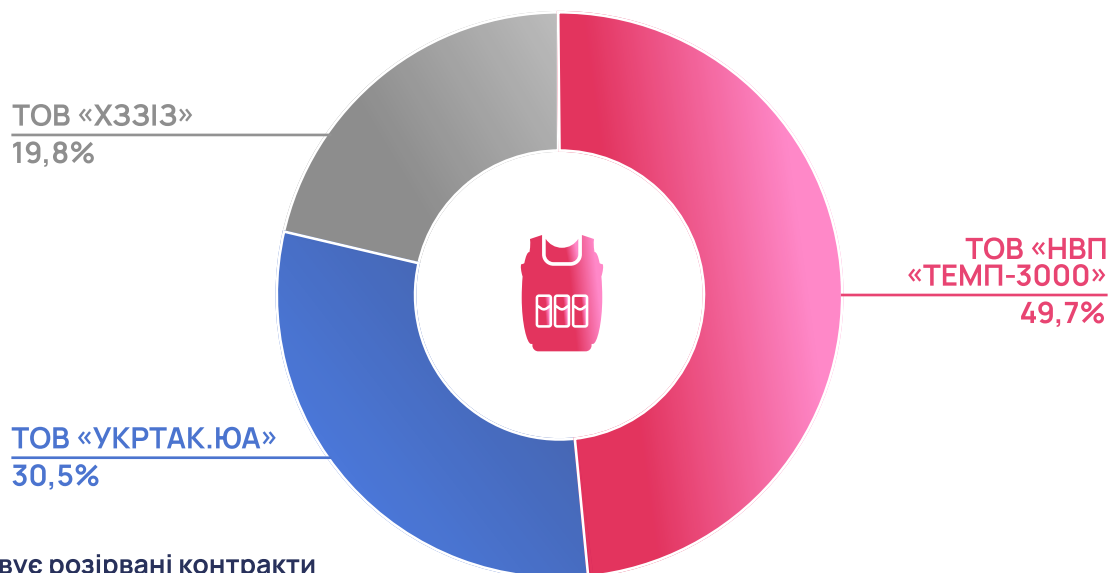

ЗАКУПІВЛІ РЕЧОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

У травні-червні Державний оператор тилу уклав 4 прямі контракти за процедурою «оборонна закупівля». З них два – з «УКРТАК.ЮА» за ціною 30 780 грн (один із контрактів на 11 840 комплектів – розірвано, інший – на придбання одного вочевидь тестового комплекту). Ще один договір підписано з «ХАРКІВСЬКИМ ЗАВОДОМ ЗАСОБІВ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАХИСТУ» («ХЗЗІЗ») на 20 тис. комплектів за ціною 30 390 грн (виконано зі скороченням строків), останній – із ТОВ «АК-ІНВЕСТПРОМ» на 10 тис. бронежилетів за ціною 30 700 грн (розірвано через порушення строків виконання).

Важливі зміни в закупівлях броні відбулися у серпні, коли повноваження визначати орієнтовну вартість передали від Міноборони до Державного оператора тилу. Це дозволило агенції самостійно формувати як орієнтовну, так і очікувану вартості з урахуванням ринкової ситуації. Проте можливості агенції залишилися обмеженими до кінця року через необхідність працювати в межах бюджету та Переліку товарів, затверджених на весь 2024 рік.

Усього упродовж року на торги виходили власне тільки 6 сертифікованих учасників, але контракти уклали з 4 з них. Половина договорів (49,68%) припадає на ТОВ «ТЕМП-3000» на суму майже 2,15 млрд грн. Другий з-поміж найбільших постачальників – «УКРТАК.ЮА» із часткою 30,5% (1,32 млрд грн). «ХЗЗІЗ» здобув майже 20% ринку з контрактами на 857 млн грн. З «АК-ІНВЕСТПРОМ» хоч і був укладений прямий контракт – зрештою його розірвали. Інших тендерів постачальник не вигравав.

Попри те, що ринкові ціни «УКРТАК.ЮА» та «ХЗЗІЗ» склали близько 35 тис. за комплект, вони постачали свої бронежилети агенції за середньою ціною 27 700 грн, що відповідало очікуваній вартості.

До більшості контрактів на закупівлю бронежилетів було укладено додаткові угоди з дозволом про передплату.

Окремо наприкінці року була оголошена закупівля⁵³ 10 тис. полегшених бронежилетів. На торги вийшли 3 компанії: ТОВ «НВП «ТЕМП», ТОВ «ПАКОПТТОРГ», а також ТОВ «ХЗЗІЗ». Однак процедуру скасували через виявлені порушення в оголошенні закупівлі, зокрема у повідомленні на Prozorro зазначено:

«У зв'язку з допущенням помилки під час підготовки оголошення про проведення спрощеної закупівлі, а саме Замовником не зазначено вимогу щодо необхідності надання ліцензії з продажу засобів індивідуального захисту, а також враховуючи неможливість внесення змін у межах оголошеної закупівлі, торги відмінили».

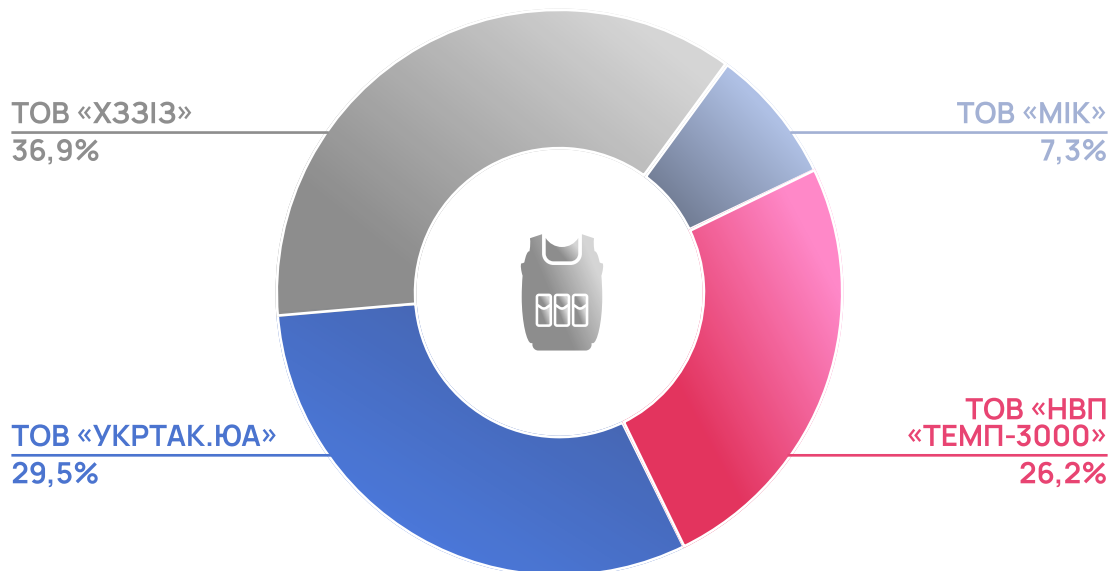
ЧОХЛИ ДЛЯ МОДУЛЬНИХ БРОНЕЖИЛЕТІВ

Окрім того, у 2024 році агенція провела закупівлі чохла для модульних бронежилетів (Вид 5, комплектність 1-5) загальною сумою 918,93 млн грн. Усього укладено 9 контрактів на постачання 70 тис. одиниць. Середня ціна за чохол склала 13,294 грн при ціновому діапазоні у контрактах 11,599-15,506 грн.

ЗАКУПІВЛІ РЕЧОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

На ринку домінували чотири основні постачальники. Найбільшу частку контрактів (37%) отримав «Харківський завод засобів індивідуального захисту», уклавши договори на загальну суму 339,53 млн грн. Другий за часткою постачальник – «УКРТАК.ЮА» з контрактами на 271,4 млн грн (29.5% ринку). «НВП «ТЕМП-3000» забезпечив 26,2% від загальної суми з контрактами на 240,5 млн грн. Найменшу частку отримало ТОВ «МІК» – 67,5 млн грн (7,3% контрактів).

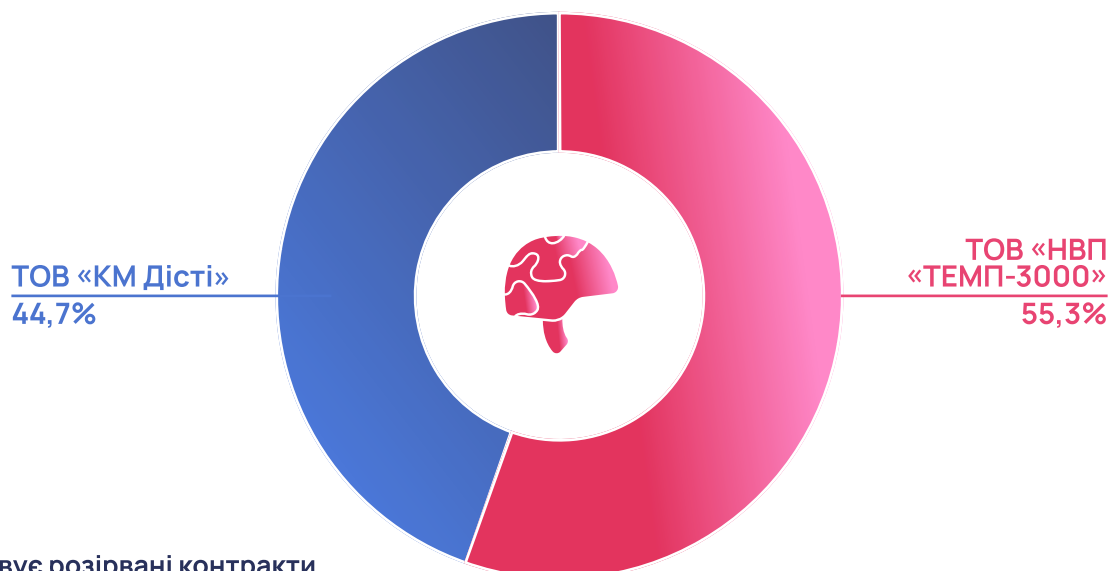

Ринок бронежилетів залишається більш концентрованим, із домінантною часткою ТОВ «НВП «ТЕМП-3000», тоді як ринок чохлав демонструє більш конкурентний розподіл постачальників. Це може свідчити про більш складні виробничі вимоги та потужності для бронежилетів, зокрема для виготовлення бронепластин.

ЗАКУПІВЛІ БОЙОВИХ БАЛІСТИЧНИХ ШОЛОМІВ

У 2024 році Державний оператор тилу здійснив закупівлі бойових балістичних шоломів (повнорозмірних та з високою обрізкою) на загальну суму 1,52 млрд грн. Сукупно укладено 11 контрактів на постачання 203 741 шолому. Середня ціна за одиницю склала 7 463 грн. Водночас один із контрактів із ТОВ «АК-Інвестпром» на суму 36,599 млн грн розірвали (5 тис. шоломів) через порушення термінів постачання на понад 30 календарних днів. Більшість інших контрактів виконувались із внесенням змін щодо термінів постачання.

Ринок постачання шоломів характеризується високою концентрацією: лише дві компанії забезпечували всі поставки. Першу позицію утримує ТОВ «ТЕМП-3000» з часткою 55,35% (821,28 млн грн), другим постачальником є ТОВ «КМ Дісті» з часткою 44,65% (662,63 млн грн).

*Не враховує розірвані контракти

ЗАКУПІВЛІ РЕЧОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

ВЗУТТЯ

У 2024 році Державний оператор тилу уклав контракти на постачання літніх та зимових військових черевиків для Збройних Сил на загальну суму 3,615 млрд грн.

Закупівлі зимового взуття

Для постачання 450 тис. пар зимових черевиків із високими берцями агенція уклала 3 контракти на суму 1,115 млрд грн, провівши 11 закупівельних процедур (лотів). Середня вартість однієї пари склала 2,35 тис. грн, водночас мінімальна та максимальні ціни коливалися від середнього показника в межах 10%. Загальна економія на закупівлях становила 818 тис. грн. Укладені контракти передбачали забезпечення потреби лише на 2024 рік.

Участь у торгах брали 4 компанії: ТОВ «ТАЛАНЛЕГПРОМ», ТОВ «ТОП-ТЕКС», ТОВ «ТД «МІРАС-ТРЕЙД Ко», ТОВ «Українська промислова компанія «КРОК». Проте переможцем та єдиним постачальником стало ТОВ «ТАЛАНЛЕГПРОМ», яке отримало 100% контрактів.

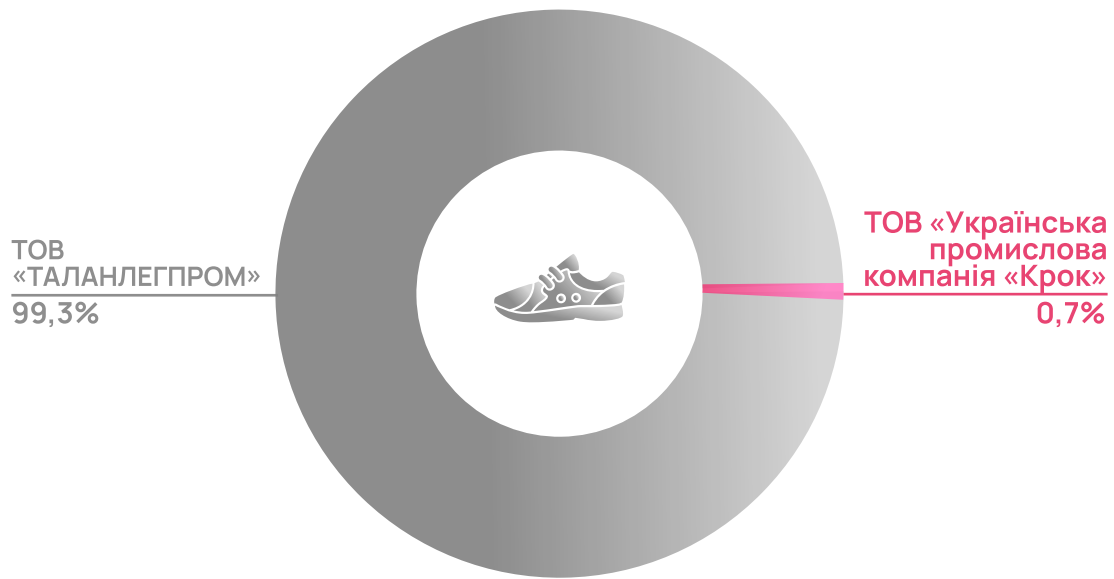
Закупівлі літнього взуття

Для придбання 1 100 660 пар літніх черевиків агенція підписала 7 контрактів на суму 2,5 млрд грн. Зокрема 650,6 тис. придбали для забезпечення потреби 2024, а решту – 2025 року. Середня вартість однієї пари склала 2,33 тис. грн. Загальна економія становить 8,2 млн грн.

Участь у торгах брали 3 компанії: ТОВ «ТАЛАНЛЕГПРОМ», ТОВ «Українська промислова компанія «КРОК» і ТОВ «ТОП-ТЕКС». Водночас останнє підприємство не виграло торги, і зрештою контракти уклали з двома виробниками. Найбільшим постачальником залишився «ТАЛАНЛЕГПРОМ» із часткою 99,34% контрактів, ТОВ «Крок» відповідно отримало договорів на 16, 44 млн грн (0,65%).

ЗАКУПІВЛІ РЕЧОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Окрім того, у грудні 2024 року уклали контракти на постачання напівчеревикув на загальну суму 645,3 млн грн. ТОВ «ТАЛАНЛЕГПРОМ» виграло закупівлю на 484 млн грн (75%), а ТОВ «Українська промислова компанія «Крок» – на 161,3 млн грн (25%).

Чому «Таланлегпром» домінує на ринку військового взуття?

Попри те, що від 2024 року крім «Таланлегпром» у торгах на військове взуття почали брати участь інші компанії⁵⁴, «Таланлегпром» отримав абсолютну більшість контрактів як на зимові, так і на літні черевики.

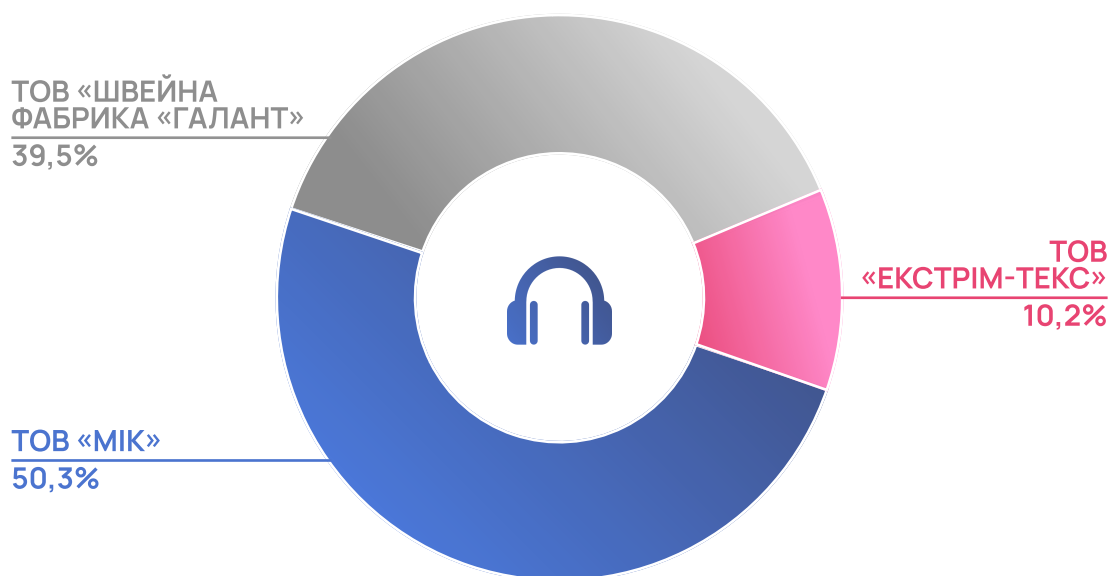
До 2024 року технічні специфікації Міноборони фактично обмежували участь інших виробників, оскільки вони містили вимогу щодо зображення на підошві логотипа групи «Талан». Це створювало умови, за яких продукція інших компаній не відповідала вимогам тендерів. Після дозволу іншим виробникам копіювати зображення відповідного логотипа, «Таланлегпром» зберіг домінуюче становище, оскільки має великі виробничі потужності, що дозволяє йому швидко виконувати великі замовлення і пропонувати нижчу ціну.

ЗАКУПІВЛІ НАВУШНИКІВ

Протягом року Державний оператор тилу закупив 46 тис. спеціальних навушників (Вид 1-4, Тип 1-2, комплектність КШББ) на суму 604,3 млн грн для потреб Збройних Сил.

Від липня 2024 року постачальників навушників для потреб Сил оборони звільнили⁵⁵ від сплати ПДВ, що відчутно вплинуло на ціни. Агенція змогла знизити середню вартість одиниці товару з 15 011 грн (з ПДВ) у першій половині року до 11 696 грн у другому півріччі.

Протягом року Державний оператор тилу залучив до тендерів 10 компаній, що забезпечило якісну конкуренцію на ринку, однак контракти уклали з трьома постачальниками. ТОВ «МІК» вибороло найбільшу частку постачань – 304,12 млн грн (50,32%), ТОВ «ШВЕЙНА ФАБРИКА «ГАЛАНТ» отримало замовлень на 238,44 млн грн (39,46%), а ТОВ «ЕКСТРИМ-ТЕКС» освоїло контракти на 61,78 млн грн (10,22%).

Цікаво відзначити, що до податкових змін Державний оператор тилу розподіляв замовлення між двома постачальниками, а після липня всі закупівлі отримало ТОВ «МІК».

Прикметно, що сукупно на закупівлю навушників у 2024 році оголошували лотів на загальну суму 1,491 млрд грн, з них не відбулося – на суму 771,5 млн грн. Зокрема, трохи менш як половина торгів не скасована Постановою⁵⁶ Шостого апеляційного адмінсуду. У вересні 2024 року скаргу ТОВ «МІК» щодо неправомірності вимоги замовника про надання документів про відповідність навушників стандартам НАТО задовольнили частково. Агенція вимагала протоколи випробувань за стандартами MIL-STD-810 та EMC-MIL-STD-461, які суд визначив як стандарти Міністерства оборони США, а не НАТО. Відтак, хоча Київський окружний адміністративний суд спочатку відмовив у задоволенні позову ТОВ «МІК», апеляційна інстанція визнала, що така суперечлива вимога порушує принципи прозорості та конкурентності закупівель. Суд також встановив, що замовник проігнорував український стандарт технічної специфікації⁵⁷ та відмовився вносити зміни до тендерної документації під час періоду запитань. Друга половина скасованих торгів також не відбулася через інші виявлені порушення законодавства з питань публічних закупівель. Уже наприкінці лютого 2025 на сайті Мінборони оприлюднили нову версію ТС з вимогами про надання витягу з каталогу НАТО.

ЗАКУПІВЛІ ЛІТНІХ ПОЛЬОВИХ КОСТЮМІВ

У 2024 році Державний оператор тилу провів масштабні закупівлі літніх польових костюмів (тип 1 – чоловічі, тип 2 – жіночі) на загальну суму 3,760 млрд грн. За результатами проведених процедур укладено контракти на постачання 2,085 млн комплектів. На закупівлях літніх костюмів аналітики StateWatch відзначають один із найвищих рівнів конкуренції: у торгах взяли участь 34 учасники, а середній показник склав 9,79 пропозиції на 1 торги.

Водночас контракти підписали з 13 компаніями. Лідером закупівель виступає ТОВ «ОЛТЕКС», яке отримало контракти на 585,47 млн грн, що становить 15,6% від загальної суми укладених договорів. На другій позиції – ТОВ «НІКА-ТЕКСТ ПЛЮС» із часткою 12,4% (467,44 млн грн). Третю позицію з-поміж найбільших постачальників посідає ТОВ «Анва», яке уклало контракти на 364,67 млн грн, що становить 9,7% від загальної суми. Ця трійка найбільших постачальників сукупно отримала 37,8% контрактів літніх польових костюмів.

На закупівлю чоловічих костюмів припало 95,44% від загального обсягу товару – 1,990 млн комплектів на суму 3,575 млрд грн. Діапазон цін на ці моделі коливався в межах 1499,94-2042,04 грн за комплект із середньою ціною 1793,76 грн.

Окремо агенція придбала штани для літнього костюма на суму 459,78 млн грн у кількості 600 тис. штук.

ЗАКУПІВЛІ РЕЧОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

КОСТЮМИ ЛІТНІ ПОЛЬОВІ (ТИП 2 - ЖІНОЧІ)

Закупівля жіночих костюмів склала 4,56% від загального обсягу. Агенція законтрактувала 95 тис. комплектів на суму 185,073 млн грн, 60 тис. – для потреби 2024 року, а решту – на 2025. Ціни на жіночі костюми були дещо вищими – від 1669,74 до 2042,04 грн за комплект із середньою ціною 1912,97 грн. Законтратовані обсяги включають потребу як на 2024, так і частково на 2025 рік.

Предмет закупівлі	Кількість товару	Сума контрактів	Відсоток від обсягу товару
Костюм літній польовий	2 085 000	3,759 млрд	
чоловічий	1 990 000	3,575 млрд	95,45 %
жіночий	95 000	185,07 млн	4,55 %

ЗАКУПІВЛІ ЗИМОВОГО РЕЧОВОГО МАЙНА

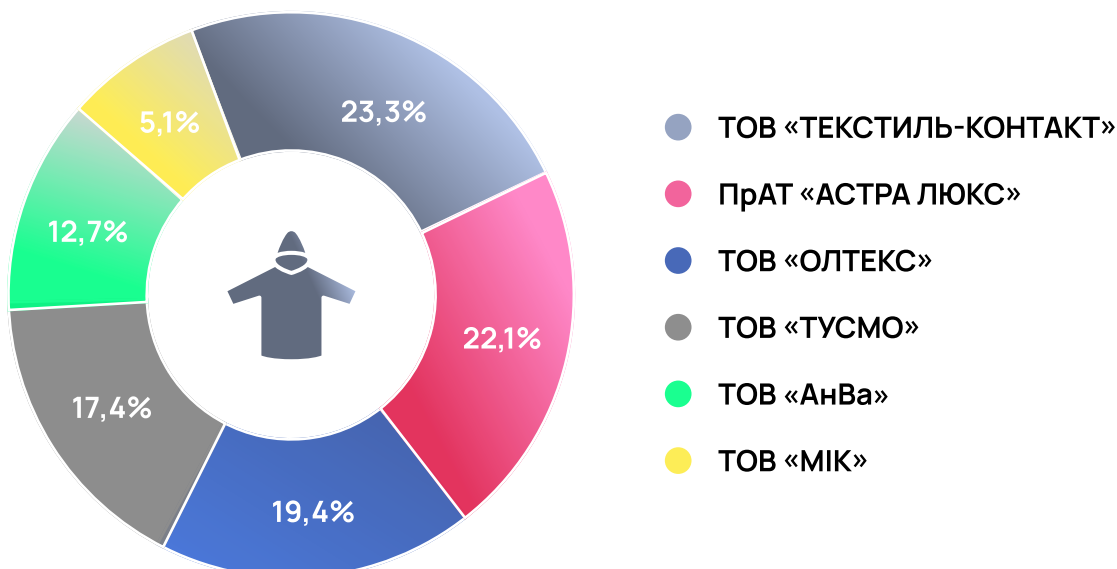
3-поміж предметів зимової уніформи аналітики StateWatch проаналізували закупівлі за такими напрямками:

- вітровологозахисний костюм (куртка та штани);
- спеціальний зимовий костюм (куртка та штани);
- спеціальні утеплені куртка та штани.

Усі закупівлі проводились через спрощену процедуру, що забезпечило високу конкуренцію в умовах підвищеного попиту. У торгах взяли участь 37 компаній із показником 7,35 пропозиції на 1 торги.

Закупівлі вітровологозахисних курток

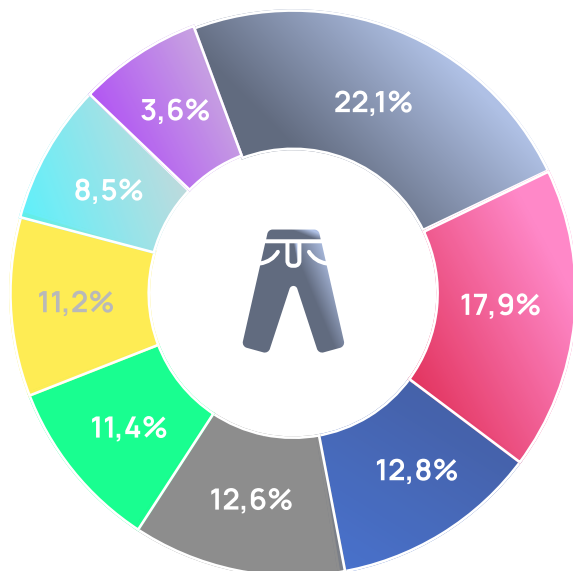
У сегменті вітровологозахисних виробів виконано контрактів на суму 1,091 млрд. Водночас 3 укладені договори з ТОВ «ФАРМІНКО НОРД» на суму 172,421 млн грн розірвали через невиконання постачання в домовлений термін. Найбільшу частку склали договори на придбання курток – законтраковано 225 тис. одиниць на суму 643,809 млн грн. Ринок розподілився між чотирма основними постачальниками: «Текстиль-Контакт» (23,30%), «АСТРА ЛЮКС» (22,13%), «ОЛТЕКС» (19,40%), «ТУСМО» (17,4%) з середньою ціною близько 2,900 грн.

ЗАКУПІВЛІ РЕЧОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

На штани спрямовано 446,86 млн грн для постачання 200 тис. одиниць. Основними постачальниками стали «АнВа» (22.13%), «Текстиль-Контакт» (17.87%) та «ШВЕЙНА ФАБРИКА «ГАЛАНТ» (12.77%), а також «МІК» (12,63%). Середня ціна склала 2,188 грн. Аналітики StateWatch дійшли висновку, що ринок постачання штанів є більш конкурентним за ринок курток і характеризується більш рівномірним розподілом часток ринку між більшою кількістю постачальників.

- ТОВ «АнВа»
- ТОВ «ТЕКСТИЛЬ-КОНТАКТ»
- ТОВ «ШВЕЙНА ФАБРИКА «ГАЛАНТ»
- ТОВ «МІК»
- ПрАТ «ПРИЛУЦЬКА ШВЕЙНА ФАБРИКА»
- ПрАТ «АСТРА ЛЮКС»
- ТОВ «ЕКСТРИМ-ТЕКС»
- ТОВ «ВЕРСАХЕМ»

Окремо закупили 50 тис. зимових спеціальних костюмів вартістю 211,421 млн грн. Показово, що в цьому сегменті домінував ТОВ «МІК», який отримав 88% контрактів (186,041 млн грн), тоді як ТОВ «ТОП-ТЕКС» забезпечив 12% поставок (25,380 млн грн). Ціновий діапазон був майже невідчутним – від 4,228.2 до 4,230 грн за комплект, що свідчить про недостатню конкуренцію.

Своєю чергою утеплені куртки та штани закуповувались рівними партіями по 20 тис. одиниць. На куртки спрямовано 64,576 млн грн, де поставки здійснили ТОВ «МІК» (49,55%), ТОВ «АнВа» (30,38%) та «АСТРА ЛЮКС» (20,06%). Штани вартістю 68,824 млн грн постачали «ШВЕЙНА ФАБРИКА «ГАЛАНТ» (49,98%), «ЕКСТРИМ-ТЕКС» (29,94%) та «АнВа» (20,08%).

У 2024 році Державний оператор тилу закупив пально-мастильних матеріалів⁵⁸ (ПММ) на загальну поточну суму близько 22 млрд грн (без урахування договорів із прихованими оборонними постачальниками). Для цього агенція оголосила торги з 216 лотами на загальну очікувану суму 23,5 млрд грн, за результатами яких уклала 187 договорів. Лише один договір, укладений із ТОВ «ВИРОБНИЧА КОМПАНІЯ «АВЕКС» на поставку оливи, було розірвано. Усі інші поставки або виконуються, або вже завершені. Усі закупівлі пально-мастильних матеріалів відбулись без сплати ПДВ постачальником, як передбачається Постановою КМУ від 18.07.2024 № 831⁵⁹.

Водночас у звіті⁶⁰ Державного оператора тилу вказано, що протягом року агенція уклала договорів на закупівлю пального та мастила на загальну суму 28,2 млрд грн, що охоплює закриті оборонні закупівлі.

Аналітики StateWatch проаналізували договори на закупівлю пально-мастильних матеріалів, укладені від 1 січня по 31 грудня 2024 року в межах закупівель, ініційованих від грудня 2023 по грудень 2024, а саме:

- бензин, дизельне пальне та паливо для реактивних двигунів – закупівлі товарів із CPV-кодом 09130000-9 (Нафта і дистилляти);
- оливи та мастила – товари з CPV-кодом 09210000-4 (Мастильні засоби);
- охолоджувальні рідини, розчинники та інші вибрані групи товарів – товари з CPV-кодом 09220000-7 (Вазелін та парафіни), 24950000-8 (Спеціалізована хімічна продукція) або 24960000-1 (Хімічна продукція різна).

Під час аналізу аналітики StateWatch також зважали на номери договорів. Оскільки агенція маркує всі номери контрактів, що стосуються пально-мастильних матеріалів, додатковим приписом «-ПММ», відповідно в цьому розділі розглядалися договори лише з таким приписом у назві. Варто зауважити, що всі лоти з кодами, зазначеними вище, були промарковані таким приписом, окрім одного⁶¹. Серед лотів із такими CPV-кодами цей лот – єдина закупівля, здійснена за процедурою на запит цінової пропозиції. Це також єдина закупівля, що включала і дизельне пальне, і бензин разом, а також єдина, проведена з ПДВ.

З урахуванням того, що Державний оператор тилу не відніс цю закупівлю до категорії ПММ, а також те, що вона не підпадає під Постанову КМУ від 18.07.2024 № 831 (про затвердження ставки ПДВ у 0% на закупівлі пально-мастильних матеріалів для потреб оборони на період воєнного стану), ця закупівля не враховувалась у цьому моніторингу.

Інформація актуальна станом на 04.03.2025.

Загалом контракти на придбання пального передбачали закупівлю власне самого товару, а також паливних талонів, які військові обмінювали на дизель або бензин на АЗС. З-поміж вимог до мереж автозаправних станцій були: наявність мінімум 15 заправок у межах Києва та мінімум однієї заправки в кожній області України, крім тимчасово окупованої АР Крим, а також Донецької, Луганської та Херсонської областей⁶².

Контракти на придбання пально-мастильних матеріалів передбачають замовлення значних обсягів товару з постачаннями протягом тривалого часу та складним логістичним ланцюгом. Під час аналізу договорів аналітики StateWatch відзначають, що забезпечення абсолютно точних обсягів постачання фактично не відбувалося з технічних причин. Усі договори з агенцією містили положення про допустиме відхилення від запланованого обсягу в межах 3%, а остаточний розрахунок здійснювався пропорційно до фактично поставленого обсягу ПММ. Відповідно, документація щодо виконання контрактних зобов'язань зазвичай відображала фактичний (зменшений) обсяг поставленої продукції та відповідну суму до оплати. Ці зміни вносилися, аби виконання договірних зобов'язань могло бути підтверджено. Така практика є поширеною як в межах державних, так і комерційних закупівель.

До кінця квітня обсяг фактично поставленого товару та сплачена сума вказувались у документах про виконання договору. З початку травня та дотепер ці обсяги та ціни коригуються додатковими угодами (ДУ), які зазвичай укладаються уже після завершення останньої із запланованих поставок. Такі ДУ мають на меті скоригувати законтракований обсяг та суму на фактичні.

Варто зазначити, що зменшення обсягів було зафіксовано у закупівлях палива та мастил за звичайною процедурою, натомість під час закупівлі пального за талонами цього явища не спостерігалось.

Основним постачальником пального для Державного оператора тилу у 2024 році стало ПАТ «УКРНАФТА», яке було відчужено у власність держави наприкінці 2022 року⁶³. Наразі акціонерним товариством володіє АТ «Національна акціонерна компанія «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ» (50%) та Держава Україна в особі суб'єкта управління об'єктами державної власності – Міністерства оборони України (50%)⁶⁴. «УКРНАФТІ» належать усі контракти на постачання дизельного пального, бензину та пального для реактивних двигунів (без урахування контрактів на талони). Попри численні спроби ТОВ «УКРТРАНЗИТГАЗ» і ТОВ «ОККО-ЕКСПРЕС» та поодинокую участь інших підприємств, вони жодного разу не змогли запропонувати ціну, нижчу за ціну «УКРНАФТИ».

Єдині закупівлі, на яких «УКРНАФТА» поступилась своїми ціновими пропозиціями іншим постачальникам, були постачання дизельного пального та бензину за талонами. Проте навіть у цій категорії половину контрактів здобуло ТОВ «УКРНАФТА-ПОСТАЧ» – дочірнє підприємство ПАТ «УКРНАФТА».

З огляду на нижчі проти конкурентів ціни «УКРНАФТИ», близько половини торгів відбулося лише за участі державного постачальника. Проте навіть на закупівлях, де «УКРНАФТА» була єдиним учасником, їхня початкова пропозиція майже завжди була значно нижчою за очікувану вартість лота. Це дозволило Державному оператору тилу зекономити на закупівлях пального⁶⁵ близько 1,3 млрд грн (без урахування оборонних контрактів).

Водночас велика кількість постачань «УКРНАФТИ» проходила із затримками. Від травня 2024 року практика агенції передбачає укладання додаткових угод для коригування обсягу і ціни. Втім багато таких ДУ уклали за кілька місяців, а в деяких випадках – навіть через пів року після закінчення строків постачання, передбачених контрактом. Це свідчить про ймовірні затримки у постачаннях, що підтверджується іншими додатковими угодами про зміну строків. Їх уклали рідко, проте завжди після того, як початкові строки постачань спливали.

У випадку з постачанням мастильних матеріалів та інших речовин (охолоджувальних рідин, розчинників тощо) конкуренція поміж компаніями була значно вищою. На придбання цих товарів договори уклали з 15 різними постачальниками. Водночас законтрактовані компанії за ще 9 договорами залишились прихованими. Найбільшими постачальниками стали ТОВ «РЕСУРС-ОЙЛ-А», ТОВ «ЕВРО ОЙЛ ПРОДАКШН» та ТОВ «ТД НЬЮ ЕНЕРДЖІ». Останнє підприємство також стало єдиним постачальником авіаційних мастил і за відсутності конкурентів отримало всі три контракти.

Дизельне пальне

У 2024 році Державний оператор тилу уклав 40 контрактів по 43 лотах на постачання дизельного пального⁶⁶. Загальна сума підписаних договорів – 15,55 млрд грн (без урахування двох контрактів з прихованими постачальниками).

Основним постачальником дизельного пального для Державного оператора тилу було ТОВ «УКРНАФТА» (15,555 млрд грн) – з ним уклали 35 контрактів по 38 лотах, водночас на 15 з цих лотів «УКРНАФТА» була єдиним учасником конкурсу. Ще три договори були укладені з ТОВ «ПЕТРОЛ-ПАРТНЕР» (1,37 млн грн), ТОВ «ОККО-ПОСТАЧ» (498 тис. грн) та ТОВ «УКРНАФТА-ПОСТАЧ» (98,8 тис. грн) відповідно.

Цікаво зазначити, що два інші потенційні постачальники (ТОВ «УКРТРАНЗИТГАЗ» та ТОВ «ОККО-ЕКСПРЕС») брали участь у торгах за різними лотами 14 разів, проте жодного разу не змогли запропонувати ціну, нижчу за «УКРНАФТИ» ціну. Також на постачання дизельного пального пробували зайти ТОВ «ТОРГОВИЙ ДІМ СОКАР УКРАЇНА» (2 спроби) та ТОВ «МГК РЕЙЛ» (4 спроби).

Постачальник	Кількість договорів	Кількість перемог	Сума поставок (початкова)	Фактично сплачена сума
ПАТ «УКРНАФТА»	38	38	15,555 млрд	15,479 млрд
ТОВ «ПЕТРОЛ-ПАРТНЕР»	2	1	1,379 млн	1,379 млн
ТОВ «УКРНАФТА-ПОСТАЧ»	3	1	98 880	98 880
ТОВ «ОККО-ПОСТАЧ»	2	1	498 150	498 150
Прихований оборонний постачальник	-	2	-	-

Три контракти, у яких переможцем не є «УКРНАФТА», – це єдині три контракти, де договір передбачав постачання дизельного пального за талонами. Один із них – договір із «УКРНАФТА-ПОСТАЧ» – було укладено напряму, без проведення конкурсу⁶⁷.

На двох інших договорах учасниками були одні й ті ж підприємства – «УКРНАФТА-ПОСТАЧ» (дочірнє підприємство УКРНАФТА), ТОВ «ОККО-ПОСТАЧ» (дочірнє підприємство ОККО) та ТОВ «ПЕТРОЛ-ПАРТНЕР». Водночас на одному з цих конкурсів переможцем спершу також було визнано «УКРНАФТА-ПОСТАЧ», поки під час повторної перевірки не виявили, що їхній товар (згідно з даними у поданому паспорті якості товару) не відповідає вимогам закупівлі. Після цього переможцем стало ТОВ «ОККО-ПОСТАЧ».

Два договори було підписано з прихованими оборонними постачальниками^{68 69}.

Попри те, що «УКРНАФТА» стала основним постачальником навіть на лотах без конкурентів, вона подавала пропозиції з цінами, нижчими за початкову очікувану вартість. Таким чином, загальна економія (різниця між очікуваною вартістю лота та переможною пропозицією від учасника торгів) склала майже 1 млрд грн, тобто близько 6% (без урахування зменшення виплат за недопоставлений товар).

Таким чином, у межах 30 з 38 контрактів (без урахування пального за талонами та прихованих тендерів) фактично поставлено товару менше за початково законтракований, проте відхилення за жодним контрактом не перевищувало 1,32%.

Водночас у деяких випадках на постачання особливо великих обсягів пального цей показник недопоставлення міг складати до 200 тонн пального⁷⁰.

Загалом за 2024 рік було законтраковано постачань дизельного пального на 379 249,456 тонни, а фактично поставлено – 377 436,813 тонни. Таким чином, пального було поставлено менше на 1812,64 тонни на суму 74,8 млн грн.

Бензин

Протягом 2024 року Державний оператор тилу уклав 44 договори за 56 лотами на постачання автомобільного бензину⁷¹ на загальну початкову суму у 4,135 млрд грн⁷². Усі контракти (за винятком постачання за талонами та прихованих закупівель) отримало ПАТ «УКРНАФТА». Основним конкурентом на етапі подання пропозицій виступило ТОВ «УКРТРАНЗИТГАЗ», що взяло участь у торгах 11 разів. Серед інших учасників – ТОВ «ІНВЕСТ ЕНЕРГО ТРЕЙДІНГ» (двічі), ТОВ «АГРОХОЛДІНГ-С» та ТОВ «ВЕНТУС РЕСУРС».

З трьох договорів на постачання бензину за талонами один підписано напряму з ПП «УКРПАЛЕТСИСТЕМ», два інші – із «УКРНАФТА-ПОСТАЧ» (обидва рази єдиним конкурентом було ТОВ «ПЕТРОЛ-ПАРТНЕР»)^{73 74 75}.

Окрім того, чотири договори агенція уклала з прихованими постачальниками. Інформація про ці закупівлі прихована повністю.

Постачальник	Кількість участей	Кількість перемог	Сума поставок (початкова)	Фактично сплачена сума
ПАТ «УКРНАФТА»	49	49	4,130 млрд	3,854 млрд
ТОВ «УКРНАФТА-ПОСТАЧ»	2	2	955 860	955 860
ПП «УКРПАЛЕТСИСТЕМ»	1	1	3,968 млн	3,968 млн
Прихований оборонний постачальник	-	4	-	-

Як і у випадку з дизельним паливом, 35 разів «УКРНАФТА» була єдиним учасником та подавала пропозицію, нижчу за очікувану вартість лота. Таким чином, загальна економія склала 202,5 млн грн, тобто близько 4,6% (без урахування зменшення виплат за недопоставлений товар).

Постачання бензину також не виконувались на 100%. Проте загалом, як і було передбачено договорами, за жодним контрактом частка недопоставленого товару не перевищувала 2,5%.

Таким чином, у 2024 році Державний оператор тилу законтрактував постачання 84 348,4 тонни бензину. Фактично поставлено було 83 369,9 тонни. Відповідно, агенція сплатила на 141 млн грн менше, ніж це передбачалось на етапі підписання контрактів.

Паливо для реактивних двигунів

Протягом 2024 року Державний оператор тилу уклав 20 договорів за 25-ма лотами на постачання палива для реактивних двигунів⁷⁶ на загальну початкову суму у щонайменше 2,075 млрд грн⁷⁷.

Усі контракти були підписані з ПАТ «УКРНАФТА» за винятком двох, підписаних із прихованим оборонним постачальником.

Постачальник	Кількість участей	Кількість перемог	Сума поставок (початкова)	Поточна сума договорів
ПАТ «УКРНАФТА»	23	23	2,075 млрд	2,044 млрд
Прихований оборонний постачальник	2	2	0	0

ПАТ «УКРНАФТА» було єдиним учасником майже на всіх торгах – лише на дві закупівлі спробувало зайти ТОВ «ОККО-ПОСТАЧ», проте жодного разу не змогло запропонувати нижчу ціну.

Неможливість постачань точної кількості палива спостерігалась і тут – лише за 4 контрактами фактично поставлений обсяг та виплачена за нього сума повністю співпадали з початково законтракованими. Таким чином, остаточна сума, яку сплатив Державний оператор тилу, склала 2,044 млрд грн.

У цій категорії ПАТ «УКРНАФТА» як єдиний ключовий постачальник подавало пропозиції з цінами, нижчими за очікувану вартість. Таким чином, загальна економія склала майже 111 млн грн, або ж близько 5%.

Мастильні засоби

У 2024 році агенція уклала 61 договір по 71 лоту на постачання мастильних засобів⁷⁸ на загальну початкову суму щонайменше 331,56 млн грн⁷⁹.

У цьому процесі не спостерігалось постачальника з ознаками домінування – договори укладено з 12 різними компаніями (без урахування прихованих постачальників). Трійку найбільших складають ТОВ «РЕСУРС-ОЙЛ-А» (12 договорів на суму 93,7 млн грн), ТОВ «ЕВРО ОЙЛ ПРОДАКШН» (9 договорів на суму 64,1 млн грн) та ТОВ «ТД НЬЮ ЕНЕРДЖІ» (11 договорів на 49,3 млн грн).

Усі три договори на постачання авіаційного мастила були підписані з «ТД НЬЮ ЕНЕРДЖІ» за відсутності конкурентів^{80 81 82}.

П'ять договорів на постачання певних видів мастила було укладено з прихованими постачальниками.

Постачальник	Кількість участей	Кількість контрактів	Загальна сума постачань	Поточна сума контрактів
ТОВ «РЕСУРС-ОЙЛ-А»	27	12	93,762 млн	93,623 млн
ТОВ «ТД НЬЮ ЕНЕРДЖІ»	15	11	49,342 млн	48,918 млн
ТОВ «ЕВРО ОЙЛ ПРОДАКШН»	25	9	64,122 млн	64,122 млн
ТОВ «КСМ-ТРЕЙД»	29	5	28,017 млн	27,960 млн
ТОВ «ТРИОТЕХ»	8	5	18,518 млн	18,499 млн
ТОВ «ЗАВОД ТЕХНІЧНИХ МАСЕЛ «АРИАН»	12	4	21,755 млн	21,755 млн
ТОВ «АТП 929»	11	4	24,107 млн	23,903 млн
ТОВ «АРИАН-ТРЕЙД»	9	2	10,786 млн	10,786 млн
ТОВ «СП ЮКОЙЛ»	16	1	6,561 млн	6,550 млн
ТОВ «ВИРОБНИЧА КОМПАНІЯ «АВЕКС»	13	1	5,9 млн	5,9 млн
ТОВ «СМАРТ ОЙЛ»	5	1	3,430 млн	3,414 млн
ТОВ «МІЛЛЕНІУМ ОЙЛ»	1	1	1,361 млн	1,354 млн
Прихований оборонний постачальник	-	5	-	-

У порівнянні з іншими товарами ПММ, поставки мастил виконувались у повному обсязі набагато частіше. Лише близько половини контрактів мали недопостачання, і лише за 4 договорами частка недопоставленого товару перевищила 1%. Три з цих контрактів виконувало ТОВ «ТД НЬЮ ЕНЕРДЖІ», один – ТОВ «АТП 929». Ще один договір, укладений із ТОВ «ВИРОБНИЧА КОМПАНІЯ «АВЕКС» на постачання 12 тонн оливи РЖ, було розірвано з ініціативи агенції уже після підписання⁸³.

Інші пально-мастильні матеріали

Окрім пального та мастил, Державний оператор тилу закупив низку інших матеріалів – охолоджувальні рідини, розчинники та іншу хімічну продукцію⁸⁴. У 2024 році агенція підписала 21 контракт на закупівлю таких товарів із 7 постачальниками, без урахування прихованих, на загальну початкову суму у 70,6 млн грн⁸⁵.

Чотири договори укладено з прихованими оборонними постачальниками на загальну суму щонайменше 13 млн грн. Найбільшими були ТОВ «ТРИОТЕХ» (3 контракти на 18,6 млн грн), ТОВ «ТД НЬЮ ЕНЕРДЖІ» (2 контракти на 13,9 млн грн) та ПП НАУКОВО-ВИРОБНИЧА ФІРМА «ІМЕКС ХІМГРУПП» (6 контрактів на 8,5 млн грн).

Постачальник	Кількість контрактів	Сума поставок (початкова)	Фактично сплачена сума
ПП НАУКОВО-ВИРОБНИЧА ФІРМА «ІМЕКС ХІМГРУПП»	6	8,555 млн	8,483 млн
ТОВ «ТРИОТЕХ»	3	18,623 млн	18,612 млн
ТОВ «РЕСУРС-ОЙЛ-А»	2	4,477 млн	4,469 млн
ТОВ «ТД НЬЮ ЕНЕРДЖІ»	2	13,904 млн	13,882 млн
ТОВ «УКРТРАНЗИТГАЗ»	2	4,309 млн	4,295 млн
ТОВ «НОКСхем»	1	1,540 млн	1,537 млн
ТОВ «НФ АГРО»	1	2,238 млн	2,238 млн
Прихований оборонний постачальник	4	13,013 млн ⁸⁶	12,983 млн

ВИСНОВКИ

Запуск Державного оператора тилу став вагомим кроком уперед в системі оборонних закупівель Міноборони. Цифровізація процесів у харчових процедурах через IT-інструмент DOT-Chain, посилення системи перевірок якості товарів та систематична робота з учасниками ринку продемонстрували значний прогрес проти підходів, застосованих департаментами Міноборони, що раніше відповідали за тилові закупівлі.

Аналітики StateWatch відзначають успіхи агенції у контрахуванні товарів наперед на 2025 рік, значну частину яких здійснили в листопаді-грудні 2024 року. Це вперше в історії забезпечення ЗСУ, коли Міноборони як закупівельник змогло наприкінці попереднього року укласти значну частину контрактів, що забезпечить сталість постачання у поточному році.

Своєю чергою агенція не лише показала високу ефективність, виконавши контракти відповідно до всього Переліку товарів та послуг за 2024, а й досягла значної економії через досить високий рівень конкуренції – 16,3 млрд грн.⁸⁷ Варто відзначити також і новаторські підходи Державного оператора тилу – попри відмову великих ритейлерів у категорії харчування виходити на торги, агенція знайшла модель, що забезпечить розмежування послуг логістики та самих продуктів харчування.

Попри це Державний оператор тилу у 2024 році постав і перед низкою викликів. Зокрема, домінантне становище певних постачальників продовжувало впливати на ринок військового взуття та інших товарів. Застарілі технічні специфікації призводили до закупівлі товарів за завищеними цінами та обмеження конкуренції. Проблеми з визначенням орієнтовної вартості виявили обмежені спроможності деяких постачальників, особливо у виробництві бронезилетів, що спричинило затримки у забезпеченні війська.

Опір реформуванню з боку попередніх постачальників Міноборони призвів до зриву перших конкурентних торгів у харчовій сфері. А подальше пониження сум і обсягів товарів у контрахтах створило ризики для стабільного забезпечення військових частин. Питання актів відповідності та їхньої достовірності залишалося гострим, що змусило впроваджувати додаткові механізми контролю. Недостатня сегментація великих закупівель на лоти обмежувала конкуренцію, а рамкові угоди з обмеженим доступом знижували прозорість використання коштів.

У 2025 році Державний оператор тилу за планом має поставити товарів і послуг на 67,4 млрд грн, з них – наперед законтраховано наприкінці 2024 року на суму 26,5 млрд грн, а 4,5 млрд зекономлено . При цьому Аналітики StateWatch і надалі продовжуватимуть систематичні моніторинги діяльності агенції для виявлення системних викликів та надання рекомендацій.

1. Від 06 березня 2025 року тимчасово виконує обов'язки керівника Державного оператора тилу виконавчий директор агенції Андрій Созанський <https://dotua.org/ua/zmini-v-kerivnictvi-dot/>
2. Від 06 березня 2025 року тимчасово виконує обов'язки керівника Державного оператора тилу виконавчий директор агенції Андрій Созанський <https://dotua.org/ua/zmini-v-kerivnictvi-dot/>
3. https://docs.google.com/spreadsheets/d/1f7ujFRRRHVLT6T6rEblr_vbwYxQYzBkb/edit?usp=drive_link&oid=112631695067173838824&rtopf=true&sd=true
4. Без урахування договорів, що маркуються в інструменті BI Prozorro, як такі, що були укладені за результатом процедури без використання електронної системи – базової та оборонної.
5. CPV-коди: 15810000-9, 15810000-3, 41100000-3, 55320000-9.
6. CPV коди: 18000000-9, 19000000-6, 35000000-4, 18210000-4, 18220000-7, 18310000-5, 18330000-1, 18410000-6, 18420000-9, 18440000-5, 18810000-0, 18820000-3, 18920000-4, 18930000-7, 19260000-6, 35810000-5, 35820000-8, 18230000-0.
7. CPV коди: 18000000-9, 19000000-6, 35000000-4, 18210000-4, 18220000-7, 18310000-5, 18330000-1, 18410000-6, 18420000-9, 18440000-5, 18810000-0, 18820000-3, 18920000-4, 18930000-7, 19260000-6, 35810000-5, 35820000-8.
8. Усі договори, які Державний оператор тилу відніс до цієї категорії містять у номері договору постфікс -ПММ (паливно-мастильні матеріали). Сюди повністю входять CPV-коди 09130000-9, 09210000-4, 24950000-8, 24960000-1, 09220000-7, окрім одного договору, який не містить згаданий постфікс.
9. МОУ: «Міноборони запустило процес зміни керівництва управління, відповідального за розробку та впровадження технічних специфікацій» <https://mod.gov.ua/news/minoboroni-zapustilo-proczes-zmini-kerivnicztva-upravlinnya-vidpovidalnogo-za-rozrobku-ta-vprovadzhennya-tehnichnih-specifikacij>
10. Показник, на основі якого від 2022 року визначається очікувана вартість на торгах МОУ.
11. StateWatch: Моніторинг постачальників харчування МОУ у 2023 році <https://statewatch.org.ua/wp-content/uploads/2024/03/SW-MONITORYNH-POSTACHALNYKIV-KHARCHUVANNYA-1-1.pdf>
12. ДОТ: «ДОТ припиняє роботу з Трейд Граніт Інвест у Донецькій області й забороняє подальшу участь у торгах на рік» <https://dotua.org/ua/dot-pripiniaje-robotu-z-treid-granit-invest-u-doneckii-oblasti-i-zaboroniaje-podalsu-ucast-u-torgax-na-rik/>
13. Цензор.НЕТ: «Військові й надалі можуть отримувати неякісне м'ясо через демпінг цін окремими постачальниками Міноборони» https://censor.net/ua/news/3513886/problemy_iz_yakisty_u_myasa_yake_zakupovuye_minoborony
14. Prozorro від 19.11.2024 https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2024-11-19-017775-a?lot_id=3365646f3f4e4ce5b8ef170e071587e2#lots
15. ДОТ: «Що таке рамкові угоди» <https://dotua.org/ua/shho-take-ramkovi-ugodi/>
16. ДОТ: «ДОТ провів перші закупівлі харчування за рамковими угодами» <https://dotua.org/ua/dot-proviv-persi-zakupivli-xarcuvannia-za-ramkovimi-ugodami/>
17. ДОТ: «Що таке рамкові угоди» <https://dotua.org/ua/shho-take-ramkovi-ugodi/>
18. Prozorro від 09.11.2024 <https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2024-09-11-012805-a>
19. ТС навушники спеціальні https://www.mil.gov.ua/content/ddz/TY_2024/ts_navushniki_20233101.pdf
20. Постанова від 24.09.2024 по справі № <https://reyestr.court.gov.ua/Review/121839695>
21. Без урахування хлібобулочних виробів та питної води.
22. Дані містять розірвані контракти, що не вираховані з суми договорів.
23. CPV-коди: 15810000-9, 15810000-3, 55320000-9.
24. StateWatch: «Моніторинг постачальників харчування Міністерства оборони України у 2023 році» <https://statewatch.org.ua/wp-content/uploads/2024/03/SW-MONITORYNH-POSTACHALNYKIV-KHARCHUVANNYA-1-1.pdf>
25. Prozorro від 27.02.2024 https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2024-02-27-012618-a?lot_id=c48f081a3e36427d9a8e03ec626da058#lots
26. Facebook: ДОТ - Державний оператор тилу <https://www.facebook.com/dotgovua/posts/pfbid0oY1Gqp95S5BUxn3sggAQLZbke4HazznzwoQjFLbnBW6v6yR1nsrp6G4sayVNXXtdl>
27. ДОТ - Державний оператор тилу: «ДОТ законтрактував постачальників харчування для ЗСУ» https://dotua.org/ua/dot-zakontraktuvav-postachalnikiv-xarcuvannia-dlia-zsu/?fbclid=IwY2xjawlv5aRleHRuA2FibQlxMAABHbH82tqG0LJySXZr7K8_OIPVUJJKmcNGehIV6WLcUyWXXlrZMnmqkt3ZjQ_aem_UHSXuYwIdyqH6MxdfXMosQ
28. Сукупно з розірваними контрактами.
29. Facebook: ДОТ - Державний оператор тилу https://www.facebook.com/story.php?story_fbid=122156034428088621&id=61552658631622&_rdr
30. ДОТ - Державний оператор тилу: «Державний оператор тилу відзвітував про статус перших постач харчування» https://dotua.org/ua/derzavnii-operator-tilu-vidzvituвав-pro-status-persix-postac-xarcuvannia/?fbclid=IwY2xjawlv6LdleHRuA2FibQlxMAABHcF68ALY300cylj0JnLdJ4GfIpaBGeOXyhRahacikfQWpSEDj2YsotagDA_aem_pkXePvFOyIQwsjtSZe5J1A
31. Prozorro від 04.07.2024 <https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2024-07-04-010770-a>
32. ДОТ - Державний оператор тилу: «ДОТ припиняє роботу з Трейд Граніт Інвест у Донецькій області та забороняє подальшу участь у торгах на рік» <https://dotua.org/ua/dot-pripiniaje-robotu-z-treid-granit-invest-u-doneckii-oblasti-i-zaboroniaje-podalsu-ucast-u-torgax-na-rik/>

33. Постанова КМУ від 01.02.2024 р. № 122 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2022 р. № 1275» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/122-2024-%D0%BF#n2>
34. Постанова КМУ від 01.02.2024 р. № 122 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2022 р. № 1275» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/122-2024-%D0%BF#n2>
35. Постанова КМУ від 11.11.2022 р. № 1275 «Деякі питання здійснення оборонних закупівель на період дії правового режиму воєнного стану» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1275-2022-%D0%BF/ed20240207#Text>
36. DOT - Державний оператор тилу: «ДОТ провів перші закупівлі харчування за рамковими угодами» <https://dotua.org/ua/dot-proviv-persi-zakupivli-xarcuvannia-za-ramkovimi-ugodami/>
37. DOT - Державний оператор тилу: «Позиція ДОТ щодо судового спору з ТОВ «Трейд Граніт Інвест» <https://dotua.org/ua/poziciia-dot-shhodo-sudovogo-sporu-z-tov-treid-granit-invest/>
38. Рішення від 21.11.2024 по справі № 320/54460/24: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/123206114>
39. Постанова від 27.11.2024 по справі № 320/54460/24 <https://reyestr.court.gov.ua/Review/123375917>
40. Постанова КМУ від 11.11.2022 р. № 1275 «Деякі питання здійснення оборонних закупівель на період дії правового режиму воєнного стану» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1275-2022-%D0%BF/ed20240207#Text>
41. DOT - Державний оператор тилу: «Позиція ДОТ щодо судового спору з ТОВ «Трейд Граніт Інвест» <https://dotua.org/ua/poziciia-dot-shhodo-sudovogo-sporu-z-tov-treid-granit-invest/>
42. Prozorro від 14.11.2024: <https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2024-11-14-017496-a>
43. Prozorro від 27.12.2024 <https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2024-12-27-012178-a>
44. DOT - Державний оператор тилу: «ДОТ дооголошує рамкові угоди на закупівлю продуктів харчування за пілотною моделлю: що змінилось?» <https://dotua.org/ua/dot-doogolosuje-ramkovi-ugodi-na-zakupivliu-produktiv-xarcuvannia-za-pilotnoiu-modelliu-shho-zminilosia/>
45. CPV 41110000-3 питна вода.
46. StateWatch: «Домінування окремих постачальників на закупівлях речового забезпечення для ЗСУ» https://statewatch.org.ua/wp-content/uploads/2024/08/UKR_Dominuvannia.pdf
47. Відповідь на запит від DOT <https://drive.google.com/file/d/1P75lXqfkvHe1k8TLF6GDB4f2l7lIdOvz/view?usp=sharing>
48. StateWatch: «Визначення орієнтовної вартості для закупівлі товарів тилового забезпечення» <https://statewatch.org.ua/wp-content/uploads/2024/08/Polisi-Bryf-Oriientovna-vartost.pdf>
49. Показник, на основі якого від 2022 року визначається очікувана вартість на торгах МОУ.
50. Включно з комплектністю 1-8.
51. Наші Гроші: «Гримуча суміш монополії та «дип-стейту» в Міноборони: бронезилети» <https://nashigroshi.org/2024/05/02/hrymucha-sumish-monopolii-ta-dip-steytu-v-minoborony-bronezhilyety/>
52. Науково-виробниче підприємство «Темп-3000» <https://temp3000.com/>
53. Prozorro від 18.12.2024 <https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2024-12-18-022023-a>
54. StateWatch: «Не «Таланами» єдиними: виробник спецзуття «Валтекс» отримав акт відповідності» <https://statewatch.org.ua/publications/vyrobnyk-spetsvzuttia-valteks-otrymav-akt-vidpovidnosti/>
55. Державна митна служба України: «Прийнято закони про ввезення енергетичного обладнання без мита та ПДВ: перелік товарів» <https://customs.gov.ua/en/news/novini-20/post/priiniato-zakoni-pro-vvezennia-energetichnogo-obladnannia-bez-mita-ta-pdv-perelik-tovariv-1671>
56. Постанова від 24.09.2024 по справі № 320/43573/24 <https://reyestr.court.gov.ua/Review/121839695>
57. Технічна специфікація Міністерства оборони України на предмети для речового забезпечення ТС А01XJ.00737-450:2023 (01) https://www.mil.gov.ua/content/ddz/TY_2024/ts_navushniki_20233101.pdf
58. CPV-коди: 09130000-9, 09210000-4, 24950000-8, 24960000-1, 09220000-7.
59. Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 18.07.2024 №831 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/831-2024-%D0%BF#Text>
60. DOT - Державний оператор тилу: «Рік прозорих закупівель та ефективного забезпечення армії: Державний оператор тилу прозвітував за свою діяльність» <https://dotua.org/ua/rik-prozorix-zakupivel-ta-efektivnogo-zabezpecennia-armiyi-derzavnii-operator-tilu-prozvituvav-za-svoiu-diialnist/>
61. Prozorro від 21.10.2024 <https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2024-10-21-003508-a>
62. DOT - Державний оператор тилу: «ДОТ вперше закупить пальне в талонах для потреб ЗСУ» <https://dotua.org/ua/dot-vperse-zakupit-palne-v-talonax-dlia-potreb-zsu/>
63. Економічна правда: «З міркувань оборони. Як активи Коломойського, Жеваго, Григоришина та Богуслаєва перейшли до держави» <https://pravda.com.ua/publications/2022/11/08/693566/>
64. YouControl: ПАТ «Укрнафта» <https://youcontrol.com.ua/contractor/?id=8430622#express-universal-file>
65. CPV-код 09130000-9.
66. CPV-код 09130000-9 – у цьому випадку усі контракти із цим CPV-кодом, що містили у назві словосполучення «дизельне паливо» або відповідні йому по змісту.
67. Prozorro від 12.06.2024 <https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2024-06-12-012059-a>
68. Prozorro від 10.10.2024 <https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2024-10-10-007125-a>

ДЖЕРЕЛА

69. Prozorro від 10.10.2024 <https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2024-10-10-006921-a>
70. Prozorro від 22.12.2023 https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2023-12-22-020921-a?lot_id=fade02dfb4b749cdb50e4268cef21733#lots
71. CPV-код 09130000-9 (нафта і дистиланти) – у цьому випадку усі контракти, що містили у назві слово «бензин» або відповідні йому по змісту.
72. Поточна сума контрактів 4, 092 млрд грн.
73. Prozorro від 29.10.2024 https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2024-10-29-015417-a?lot_id=e12702f8afe5411f88656fef661a0943#lots
74. Prozorro від 15.08.2024 https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2024-08-15-011333-a?lot_id=9993d2e972b741719f090262a5b9414a#lots
75. Prozorro від 25.09.2024 https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2024-09-25-014885-a?lot_id=69a24d0fcb484a999d6755ae00249cda#lots
76. CPV-код 09130000-9 (нафта і дистилантидистиланти) – у цьому випадку усі контракти, що містили у назві словосполучення «паливо для реактивних двигунів».
77. Поточна сума контрактів 2,044 млрд грн.
78. CPV-код 09210000-4.
79. Поточна сума контрактів 328,7 млн грн.
80. Prozorro від 01.08.2024 https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2024-08-01-009842-a?lot_id=14f092539a0c4896a778719e921e2830#lots
81. Prozorro від 26.01.2024 <https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2024-01-26-015624-a>
82. Prozorro від 26.01.2024 <https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2024-01-26-015610-a>
83. Prozorro від 28.05.2024 https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2024-05-28-006424-a?lot_id=3899741cf6e3404da085b108fa256684#lots
84. CPV-коди: 24950000-8, 24960000-1, 09220000-7.
85. Поточна сума контрактів 70,48 млн грн.
86. У цьому випадку враховано лише три із чотирьох договорів – інформація про четвертий прихована повністю.
87. За контрактами, що покривають потребу 2024 року. DOT - Державний оператор тилу: «Рік прозорих закупівель та ефективного забезпечення армії: Державний оператор тилу прозвітував за свою діяльність» <https://dotua.org/ua/rik-prozorix-zakupivel-ta-efektivnogo-zabezpecennia-armiyi-derzavnii-operator-tilu-prozvituvav-za-svoiu-diialnist/>